

Marrëveshje Shumëpalëshe

midis

Komunitetit European dhe Shteteve të tij Anëtare,
 Republikës së Shqipërisë, Bosnie Hercegovinës,
 Republikës së Bullgarisë, Republikës së Kroacisë,
 ish Republikës Jugosllave të Maqedonisë,
 Republikës së Islandës, Republikës së Malit të Zi
 Mbretërisë së Norvegjisë, Rumanisë, Republikës së Serbisë dhe
 Misionit Administrativ të Përkohshëm të Kombeve të Bashkuara në Kosovë¹

Mbi Krijimin e një

Zone të Përbashkët Aviacioni European

MBRETERIA E BELGJIKES
 REPUBLIKA ÇEKE
 MBRETERIA E DANIMARKES
 REPUBLIKA FEDERALE E GJERMANISE
 REPUBLIKA E ESTONISE
 REPUBLIKA E GREQISE
 MBRETERIA E SPANJES
 REPUBLIKA E FRANCES
 IRLANDA
 REPUBLIKA E ITALISE
 REPUBLIKA E QIPROS
 REPUBLIKA E LETONISE
 REPUBLIKA E LITUANISE
 DUKATI I MADH I LUKSEMBURGUT
 REPUBLIKA E HUNGARISE
 MALTA

---

¹ Sipas Rezolutës së Këshillit të Sigurisë së Kombeve të Bashkuara Nr. 1244 e datës 10 qershor 1999

MBRETERIA E HOLLANDES
REPUBLIKA E AUSTRISE
REPUBLIKA E POLONISE
REPUBLIKA E PORTUGALISE
REPUBLIKA E SLLOVENISE
REPUBLIKA E SLLOVAKISE
REPUBLIKA E FINLANDES
MBRETERIA E SUEDISE
MBRETERIA E BASHKUAR E BRITANISE SE MADHE DHE IRLANDA VERIORE

këtu e më poshtë të referuara si "Shtetet Anëtare të KE-së", dhe

KOMUNITETI EUROPIAN, këtu e më poshtë referuar si "Komuniteti" ose "Komuniteti European", dhe

REPUBLIKA E SHQIPERISE
BOSNJA DHE HERCEGOVINA
REPUBLIKA E BULLGARISE
REPUBLIKA E KROACISE
ISH REPUBLIKA JUGOSLLAVE E MAQEDONISE
REPUBLIKA E ISLANDES
REPUBLIKA E MALIT TE ZI
MBRETERIA E NORVEGJISE
RUMANIA,
REPUBLIKA E SERBISE, dhe
MISIONI I PERKOHSHEM ADMINISTRATIV I KOMBEVE TE BASHKUARA NE KOSOVE,

vendet e sipërpërmendura, këtu e më poshtë, referuar së bashku si "Palët Kontraktuese"

Palët Kontraktuese

DUKE PRANUAR karakterin e integruar të aviacionit civil ndërkombëtar dhe dëshirën për të krijuar një Zonë të Përbashkët Aviacioni European (ZPAE), bazuar mbi aksesin e dyanshëm të tregut në tregjet e transportit ajror të Palëve Kontraktuese dhe lirisë së vendosjes, me kushte të barabarta të konkurrencës dhe respektimit të të njëjtave rregulla- duke përfshirë fushat e sigurisë, sigurimit, menaxhimit të trafikut ajror, harmonizimit social dhe mjedisit;

DUKE MARRE NE KONSIDERATE se rregullat në lidhje me ZPAE do të zbatohen mbi baza shumëpalëshe në ZPAE dhe kështu që rregullat specifike kanë nevojë të përcaktohen në këtë drejtim:

DUKE RENE DAKORD se është e nevojshme që rregullat e ZPAE të bazohen në, në legjislacionin përkatës në fuqi të Komunitetit European, siç parashtronet në Shtojcën I të kësaj Marrëveshjeje, pa cënuar ato në përbajtje të Marrëveshjes Themeluese të Komunitetit European;

DUKE PRANUAR se përputhshmëria e plotë me rregullat e ZPAE, autorizon Palët Kontraktuese të kenë avantazhe nga ZPAE, duke përfshirë aksesin në treg;

DUKE PASUR PARASYSH se përputhshmëria me rregullat e ZPAE, duke përfshirë aksesin e plotë në treg, nuk mund të arrihet me një hap të vetëm, por me anë të një kalimi të lehtësuar nga masa specifike të kohëzgjatjes së kufizuar;

DUKE THEKSUAR se, nënshtuar rregullimeve të përkohshme sipas nevojës, rregullat në lidhje me aksesin në treg të transportuesve ajrorë duhet të përjashtojnë kufizimet mbi frekuencat, kapacitetet, rrugët ajrore, llojin e avionit ose kufizime të ngjashme sipas marrëveshjeve ose masave dypalëshe të transportit ajror dhe se trasnportuesit ajrorë nuk duhet të hyjnë në marrëveshje tregtare ose masa të ngjashme, si kusht për aksesin në treg;

DUKE THEKSUAR se transportuesit ajrorë duhet të trajtohen në mënyrë jodiskriminuese në lidhje me aksesin e tyre në infrastrukturën e transportit ajror, veçanërisht kur këto infrastruktura janë të kufizuara;

DUKE PASUR PARASYSH se Marrëveshjet e Asociimit ndërmjet Komuniteteve Europiane dhe Shteteve të tyre Anëtare dhe Palëve të tjera Kontraktuese, si çështje parimore parashikojnë se, me qëllim sigurimin e një zhvillimi të koordinuar dhe liberalizimin progresiv të transportit midis Palëve në këto Marrëveshje, përshtatur ndaj nevojave reciproke tregtare, kushtet e aksesit të ndërsjelltë në treg në transportin ajror duhet të trajtohen nga marrëveshje të veçanta;

DUKE PASUR NE MENDJE dëshirën e çdo Pale të Asociuar për të krijuar ligjet e veta mbi transportin ajror dhe çështjet përkatëse, në përputhje me ato të Komunitetit European, përfshirë ato që kanë lidhje me zhvillimet e ardhshme legjislativë në Komunitet;

DUKE NJOHUR rëndësinë e asistencës teknike në këtë aspekt;

DUKE PRANUAR se marrëdhëniet midis Komunitetit dhe Shteteve Anëtare të KE-së², Norvegjisë dhe Islandës duhet të vazhdojnë të administrohen nga Marrëveshja Europiane e Fushës Ekonomike;

DUKE DESHIRUAR të lejojnë zgjerimin e mëtejshëm të Zonës së Avacionit të Përbashkët Europian;

DUKE PATUR PARASYSH negociatat midis Komunitetit European dhe Palëve të Asociuara, me qëllim lidhjen e Marrëveshjeve mbi Aspekte të Caktuara të Shërbimit Ajror, në përputhje me ligjin e Komunitetit European, që çojnë në marrëveshje të ndërsjellta të shërbimit ajror midis Shteteve Anëtare të KE-së dhe Palëve të Asociuara;

KANE RENE DAKORD SI ME POSHTE:

Objektivat dhe parimet

Neni 1

1. Qëllimi i kësaj Marrëveshjeje është krijimi i një Zone të Përbashkët Aviacioni European që këtu e më poshtë referohet si ZPAE. ZPAE do të bazohet në aksesin në tregun e lirë, lirinë e vendosjes, kushteve të barabarta të konkurrencës dhe rregullave të përbashkëta, duke përfshirë ato në zonat e sigurisë, sigurimit, menaxhimit të trafikut ajror, social dhe mjedisor. Për këtë qëllim, kjo Marrëveshje parashtron rregulla të zbatueshme midis Palëve Kontraktuese, sipas kushteve të parashtruara më poshtë. Këto rregulla përfshijnë dispozitat e përcaktuara nga legjislacioni, specifikuar në Shtojcën I.
2. Dispozitat e kësaj Marrëveshjeje duhet të zbatohen në raportin që ato kanë në lidhje me transportin ajror ose çështje që kanë lidhje me të, të përmëndura në Shtojcën I.
3. Kjo Marrëveshje përbëhet prej neneve, të cilat paraqesin funksionimin e përgjithshëm të ZPAE, që këtu quhet Marrëveshja Kryesore, Shtojcave, nga të cilat Shtojca përmban legjislacionin e Komunitetit European të zbatueshëm midis Palëve Kontraktuese, në kuadër të Marrëveshjes Kryesore dhe protokolleve, nga të cilat të paktën njëra prej Palëve të Asociuara merr masa të përkohshme të zbatueshme prej saj.

Neni 2

- (1) Për qëllime të kësaj Marrëveshjeje:
  - (a) Termi "Marrëveshje" do të thotë Marrëveshje Kryesore, Shtojcat e saj, aktet e referuara në Shtojcën I, si dhe Protokollet e saj;
  - (b) Termi "Palë e Asociuar" do të thotë Republika e Shqipërisë, Bosnje Hercegovinës dhe Republika e Bullgarisë, Republika e Kroacisë, ish Republika Jugosllave e Maqedonisë, Republika e Malit te Zi, Rumania, Republika e Serbisë ose çdo Shtet tjetër apo ent që do të jetë bërë Palë e kësaj Marrëveshjeje, sipas Nenit 32;

² Përshtatja ndaj ndryshueshmërisë

- (c) Një Palë shtesë e Asociuar është UNMIK, nënkuption Misionin e Përkoħshem Administrativ tē Kombeve tē Bashkuara në Kosovë, sipas rezolutës së Këshillit tē Sigurisë tē Kombeve tē Bashkuara Nr 1244 tē datës 10 qershor 1999;
- (d) Termi "Palë Kontraktuese" do tē thotë, në lidhje me Komunitetin dhe Shtetet Anëtare tē KE-së, Komuniteti dhe Shtetet Anëtare tē KE-së, ose Komuniteti, ose Shtetet Anëtare tē KE-së. Kuptimi që i atribuohet kësaj shprehjeje në çdo rast duhet tē bëhet nga dispozitat përkatëse tē kësaj Marrëveshjeje dhe nga kompetencat përkatëse tē Komunitetit dhe Shteteve tē tij Anëtare si më poshtë nga Marrëveshja e KE-së;
- (e) Termi "Partneri ZPAE" do tē thotë një Palë e Asociuar, Norvegjia ose Islanda;
- (f) Termi "Marrëveshje e KE-së" do tē thotë Marrëveshja e krijuar nga Komuniteti European;
- (g) Termi "Marrëveshje MFEE" do tē thotë Marrëveshja në Fushën Ekonomike Europiane, si dhe Protokollet dhe Shtojcat e saj, nënshkruar më 2 maj 1992, në tē cilën Komuniteti Europian, Shtetet Anëtare tē tij, Islanda, Lihtenshtejni dhe Norvegjia janë Palë;
- (h) Termi "Marrëveshje e Shoqatës" do tē thotë secila prej këtyre Marrëveshjeve që krijojnë një Shoqatë ndërmjet Komunitetit European ose ndërmjet Komunitetit Europian dhe Shteteve Anëtare tē tij nga njëra anë dhe Palës përkatëse tē Asociuar nga ana tjetër;
- (i) Termi "transportues ajror i ZPAE" do tē thotë një transportues ajror që është i licensuar, siç parashikohet nga kjo Marrëveshje, në përputhje me dispozitat e akteve përkatëse tē specifikuara në Shtojcën I;
- (j) Termi "Autoriteti Kompetent i Aviacionit Civil" do tē thotë një agjenci qeveritare ose ent që ushtron një tē drejtë ligjore pér tē vlerësuar përputhshmërinë, pér tē vërtetuar dhe kontrolluar përdorimin ose shitjen e produkteve ose shërbimeve apo licensave brenda juridikzionit tē një Pale Kontraktuese dhe mund tē marrë masa zbatuese pér t'u siguruar se produktet apo shërbimet e nxjerra në treg brenda juridikzionit tē saj, janë në përputhje me kérkesat ligjore;
- (k) Termi "Konventë" do tē thotë Konventa mbi Aviacionin Ndérkombëtar Civil, e hapur pér nënshkrim **në Çikago më 7 dhjetor 1944**, si dhe amendamentet dhe Shtojcat e saj;
- (l) Termi "QVEZT" do tē thotë zbatimi teknik i një Qilli tē Vetém European që siguron një zhvillim tē koordinuar, tē sinkronizuar dhe shfrytëzimin e prodhimeve tē reja tē sistemeve ATM;
- (m) Termi "Masterplan ATM" (Master Plani i Menaxhimit tē Trafikut Ajror) do tē thotë pika e fillimit e QVEZT;
- (n) Termi "Shtet Anëtar i KE-së" do tē thotë një Shtet Anëtar i Komunitetit European.

- (2) Përdorimi i termave "vend", "(një) shtetas", "shtetas" ose "territor" nuk cënon statusin e secilës Palë Kontraktuese, sipas të drejtës ndërkontaktuale.

Neni 3

Dispozitat e zbatueshme të akteve të referuara ose në përbajtje të Shtojcës I, të përshtatura në përputhje me Shtojcën II ose në vendimet e Komitetit të Përbashkët do të janë detyruar për Palë Kontraktuese dhe janë ose do të bëhen pjesë e urdhrit të brendshëm ligjor si më poshtë³:

- (a) një akt që i korrespondon një Rregulloreje të Komunitetit European do të bëhet pjesë e urdhërit të brendshëm ligjor të Palëve Kontraktuese;
- (b) një akt që i korrespondon një Udhëzimi të Komunitetit European do të lejojë autoritetet e Palëve Kontraktuese të zgjedhin formën dhe metodën e zbatimit.

Neni 4

Palë Kontraktuese do të marrin të gjitha masat e nevojshme, qoftë të përgjithshme apo specifike, për të siguruar përbushjen e detyrimeve që lindin nga kjo Marrëveshje dhe do të heqin dorë nga çdo masë që mund të rrezikonte arritjen e objektivave të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 5

Dispozitat e kësaj Marrëveshjeje nuk do të cënojnë marrëdhëni midis Palëve Kontraktuese të Marrëveshjes EEA.

Mos-diskriminimi

Neni 6

Breda fushës së veprimit të kësaj Marrëveshjeje dhe pa cënuar dispozitat specifike në përbajtje të saj, do të ndalohet çdo diskriminim mbi baza kombësie.

E drejta e vendosjes

Neni 7

Brënda fushës së veprimit dhe kushteve të kësaj Marrëveshjeje dhe pa cënuar dispozitat e akteve përkatëse të specifikuara në Shtojcën I, nuk do të ketë kufizime në lirinë e vendosjes së shtetasve të një Shteti Anëtar të KE-së ose një Partneri ZPAE në territorin e ndonjërit prej tyre. Liria e vendosjes do të përfshijë të drejtën për të ndërmarrë dhe ndjekur aktivitetet si persona të vetëpunësuar dhe për të krijuar e menaxhuar sipërmarrje, në veçanti kompani apo firma sipas kushteve të parashtruara për shtetasit e saj nga ligji i vendit ku kjo vendosje është bërë. Kjo do të zbatohet gjithashtu për kriimin e agjencive, degëve ose filialeve nga shtetas të çdo Shteti Anëtar të KE-së ose Partner ZPAE, të krijuar në territorin e çdonjërs prej tyre.

³ Duhet t'i referohemi Shtojcës II në Marrëveshjen Kryesore

Neni 8

1. Brënda fushës së veprimit të kësaj Marrëveshjeje dhe pa cënuar dispozitat e akteve përkatëse të specifikuara në Shtojcën I, kompanitë ose firmat të përbëra ose të organizuara në përputhje me ligjin e një Shteti Anëtar të KE-së ose një Partneri ZPAE dhe duke patur vendin e tyre kryesor të biznesit në ZPAE, do të trajtohen në të njëjtën mënyrë si personat fizikë që janë shtetas të Shteteve Anëtare të KE-së ose Partnerëve të ZPAE.
2. Termat "kompani ose firma" do të thonë kompani ose firma të përbëra sipas ligjit civil ose tregtar, duke përfshirë shoqëritë bashkëpunuese dhe persona të tjerë juridikë të administruar nga ligji publik ose privat, përveç atyre që janë jo-fitimprurëse.

Neni 9

1. Dispozitat e neneve 7 dhe 8 nuk do të zbatohen për aktivitetet, të cilat, në territorin e çdo Pale Kontraktuese janë të lidhura herë pas here me ushtrimin e autoritetit zyrtar.
2. Dispozitat e Neneve 7 dhe 8 dhe masat e marra në zbatim të tyre nuk do të cënojnë zbatueshmërinë e dispozitave të parashtruara nga ligji, rregulloret ose masat administrative të palëve kontaktuese në lidhje me hyrjen, vendbanimin dhe punësimin ose sigurimin e një trajtimi të veçantë për shtetasit e huaj, për arsyet e politikës publike, sigurisë publike ose shëndetit publik.

Neni 10

1. Pa cënuar dispozitat më të favorshme në marrëveshjet egzistuese dhe brënda fushës së veprimit të kësaj Marrëveshjeje, Palët Kontraktuese do të eliminojnë kufizimet dhe masat sasiore që kanë ndikim të barazvlefshëm, për transferimin e pajisjeve, furnizimeve, pjesëve të këmbimit dhe mjeteve të tjera, kur ato janë të nevojshme për një transportues ajror ZPAE, për vazhdimin e sigurimit të shërbimeve të transportit ajror, sipas kushteve të parashikuara nga kjo Marrëveshje.
2. Detyrimi i përmendur në paragrafin 1 nuk i përjashton Palët Kontraktuese nga ndalimi ose vënia e kufizimeve mbi këto transferime të justifikuara për arsyet e politikës publike ose sigurimit publik, mbrojtjes së shëndetit dhe jetës së njerëzve, kafshëve ose bimëve; apo mbrojtjes së pasurisë intelektuale, industriale dhe tregtare. Megjithatë, këto pengesa ose kufizime nuk duhet të përbëjnë një formë të diskriminimit arbitrar ose një kufizim të fshehur për tregtinë midis Palëve Kontraktuese.

Sigurimi i Aviacionit

Neni 11

1. Palët Kontraktuese do të vënë në përdorim mënyrat e përshtatshme për t'u siguruar se avioni i regjistruar në një Palë Kontraktuese përbush standardet ndërkombëtare të sigurisë, të përcaktuara sipas Konventës, kur zret në aeroportë të një Pale tjeter Kontraktuese dhe që do të jetë objekt i inspektimeve të ngritjes nga përfaqësues të autorizuar të asaj Pale tjeter Kontraktuese, në platformë dhe rrëth avionit, për të kontrolluar vlefshmërinë e dokumentave të avionit dhe atyre të ekuipazhit të tij, si dhe gjëndjen e dukshme të avionit dhe pajisjeve të tij.
2. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë konsultime në çdo kohë në lidhje me standardet e sigurisë, të mbajtura nga Pala tjeter Kontraktuese, në fusha të ndryshme nga ato të mbuluara nga aktet e referuara në Shtojcën I.
3. Asgjë në këtë Marrëveshje nuk do të interpretohet për të kufizuar autoritetin e një Autoriteti Kompetent të Avacionit Civil, për të marrë të gjitha masat e përshtatshme dhe të menjëherëshme sa herë që provohet se një produkt ose shërbim mund:
  - i. të mos arrijë të përbushë standardet minimale që mund të krijohen sipas Konventës, ose
  - ii. kur shkakton shqetësimë serioze- të krijuara nëpërmjet një inspektimi të referuar në paragrafin 1- që një avion ose operacion i një avioni nuk përbush standardet minimale të krijuara sipas Konventës, ose
  - iii. kur shkakton probleme serioze që evidentojnë mungesa të mirëmbajtjes dhe administrimit efektiv të standardeve minimale të krijuara sipas Konventës.
4. Kur një Autoritet Kompetent i Avacionit Civil merr masa sipas paragrafit 3, do të informojë menjëherë Autoritetet Kompetente të Avacionit Civil të Palëve të tjera Kontraktuese për marrjen e këtyre masave, duke dhënë arsyet e veprimeve të tyre.
5. Kur masat e marra në zbatim të paragrafit 4 nuk janë ndërprerë, megjithëse baza e marrjes së tyre ka pushuar së egzistuari, çdo Palë Kontraktuese mund ta referojë çështjen në Komitetin e Përbashkët.
6. Pala Kontraktuese e interesuar do të njoftojë Palët e tjera Kontraktuese në lidhje me çdo amendim në ligjin vendas, mbi statusin e Autoritetit Kompetent të Avacionit Civil.

Sigurimi i avacionit

Neni 12

1. Me qëllim ruajtjen e avacionit civil kundër akteve të interreferencës së paligjshme, Palët Kontraktuese do të sigurojnë që standardet bazë të përbashkëta dhe mekanizmat monitorues të përputhshmërisë mbi sigurimin e avacionit siç është përcaktuar në Shtojcën I, të jenë zbatuar në çdo aeroport të vendosur në territoret e tyre.
2. Palët Kontraktuese do t'i sigurojnë njëra tjetrës, sipas kërkesës, të gjithë asistencën e nevojshme për të parandaluar aktet e konfiskimit të paligjshëm të avionëve civilë dhe akte të tjera të paligjshme kundër sigurisë së këtyre

avionëve, pasagjerëve dhe ekuipazhit të tyre, aeroporteve dhe mjediseve të lundrimit ajror dhe çdo kërcënim tjetër ndaj sigurisë së aviacionit civil.

3. Kur ndodh një incident ose rrezik i një incidenti të konfiskimit të paligjshëm të avionëve civilë ose akteve të tjera të paligjshme kundër sigurisë së këtyre avionëve, pasagjerëve dhe ekipazhit të tyre, aeroporteve ose mjediseve të tjera të lundrimit ajror, Palët Kontraktuese do të asistojnë njëra tjetrën duke lehtësuar komunikimet dhe duke marrë masa të tjera të nevojshme të synuara për t'i dhënë fund në mënyrë të shpejtë dhe të sigurt këtij incidenti ose rreziku.

4. Një Palë e Asociuar mund të jetë objekt inspektimi nga Komisioni Europian, në përputhje me legjisacionin përkatës të Komunitetit Europian, siç referohet në Shtojcën I dhe mund të kërkohet të marrë pjesë në inspektime e Komisionit Europian në Palët e tjera Kontraktuese.

Menaxhimi i Trafikut Ajror

Neni 13

1. Palët Kontraktuese do të bashkëpunojnë në fushën e menaxhimit të trafikut ajror me synim zgjerimin e Qiejve të Vetëm Europianë ndaj ZPAE-së, me qëllim zhvillimin e standardeve aktuale të sigurisë dhe efektivitetit të përgjithshëm për standardet e përgjithshme të trafikut ajror në Europë, për të optimizuar kapacitetet dhe minimizuar vonesat.
2. Me synim lehtësimin e zbatimit të legjisacionit të Qiejve të Vetëm Europianë në territoret e tyre,
- Palët e Asociuara, brënda kufijve të kompetencave të tyre përkatëse, në rastin më të parë do të marrin masat e nevojshme për të rregulluar strukturat institucionale të menaxhimit të trafikut ajror të tyre ndaj Qiejve të Vetëm Europianë, veçanërisht duke përcaktuar ose krijuar organe përkatëse kombëtare mbikqyrëse të furnizuesve të shërbimit të menaxhimit të trafikut ajror⁴, minimalisht të pavarura nga ana funksionale,
- Komuniteti Europian do të shoqërojë Palët e Asociuara me iniciativa operacionale në fushat e shërbimeve të lundrimit ajror, hapësirës ajrore dhe ndërveprueshmërisë që buron nga Akti i Qiejve të Vetëm Europianë, në veçanti nëpërmjet përfshirjes që në fillim të përpjekjeve të Palëve Kontraktuese përkatëse, për të krijuar blloqe funksionale të hapësirës ajrore.
3. Komuniteti Europian do të identifikojë që Palët e Asociuara të janë plotësisht të shoqëruara me zhvillimin e një Masterplani tw MTA dhe brënda Programit QVEZT të Komisionit.

Konkurrenca

Neni 14

⁴ Është paraqitur termi korrekt

- Brënda fushës së veprimit të kësaj Marrëveshjeje, do të zbatohen dispozitat e Shtojcës III. Kur rregullat mbi konkurrencën dhe ndihma shtetërore janë të përfshira në marrëveshje të tjera midis dy ose më shumë Palëve Kontraktuese, si Marrëveshjet e Shoqatës, këto rregulla do të zbatohen midis atyre Palëve.
- Nenet 15, 16 dhe 17 nuk do të zbatohen në lidhje me dispozitat në Shtojcën III.

Zbatimi

Neni 15

- Pa cënuar paragrafët 2 dhe 3, secila Palë Kontraktuese do të sigurojë që të drejtat që delegohen nga kjo Marrëveshje dhe në veçanti nga aktet e specifikuara në Shtojcën I, mund të kërkohen para gjykatave kombëtare.
- Në raste të cilat mund të cënojnë shërbimet aktuale ose të mundshme ajrore që do të autorizohen sipas kësaj Marrëveshjeje, institucionet e Komunitetit European do të gëzojnë kompetencat specifisht të dhëna ndaj tyre sipas dispozitave të akteve të referuara ose në përbajtje të Shtojcës I të kësaj Marrëveshjeje.
- Të gjitha cështjet në lidhje me ligjshmërinë e vendimeve të marra nga institucionet e Komunitetit European sipas kësaj Marrëveshjeje, në veçanti sipas akteve të specifikuara në Shtojcën I, do të janë nën kompetencën ekskluzive të Gjykatës së Drejtësisë të Komuniteteve Europiane, që këtu duhet Gjykata e Drejtësisë.

Interpretimi

Neni 16

- Për sa kohë që dispozitat e kësaj Marrëveshjeje dhe dispozitat e akteve të specifikuara në Shtojcën I janë identike në thelb në lidhje me rregullat korresponduese të Marrëveshjes së KE-së dhe në aktet e miratuara në zbatim të Marrëveshjes së KE-së, ato dispozita, gjatë kryerjes dhe zbatimit të tyre, do të interpretohen në përputhje me vendimet përkatëse të Gjykatës së Drejtësisë dhe Komisionit European, të dhëna para datës së nënshkrimit të kësaj Marrëveshjeje. Vendimet e dhëna pas datës së nënshkrimit të kësaj Marrëveshjeje do t'i komunikohen Palëve të tjera Kontraktuese. Me kërkesën e njërsë prej Palëve Kontraktuese, implikimet e këtyre vendimeve do të vendosen nga Komiteti i Përbashkët, me qëllim sigurimin e mirëfunksionimit të kësaj Marrëveshjeje. Interpretimet egzistuese do t'i komunikohen Partnerëve të ECAA-s para datës së nënshkrimit të kësaj Marrëveshjeje. Vendimet e marra nga Komiteti i Përbashkët sipas kësaj procedure, do të janë në përputhje me të drejtën e mbështetur në praktikën e mëparshme të Gjykatës së Drejtësisë.
- Kur lind një çështje interpretimi e kësaj Marrëveshjeje, në lidhje me dispozitat e akteve, të specifikuara në Shtojcën I ose të akteve të miratuara në zbatim të saj, identike në thelb me rregullat korresponduese të Marrëveshjes së KE-së dhe të akteve të miratuara në zbatim të asaj Marrëveshjeje, në një çështje të mbetur pezull para një gjykate të Partnerit të ZPAE, gjykata pyet nëse e çmon të

nevojshme për t'i mundësuar asaj të japë një vendim dhe në përputhje me Shtojcën IV, Gjykata e Drejtësisë do vendsë në lidhje me çështjen. Një Partner i ECCA, me vendim dhe në përputhje me Shtojcën IV, mund të përcaktojë deri në ç' shkallë dhe sipas cilave modalitete, do ta zbatojnë këtë dispozitë gjykatat e tij. Ky vendim do t'i njoftohet depozitarit dhe Gjykatës së Drejtësisë. Depozitari do të informojë Palët e tjera Kontraktuese.

3. Kur, në pëputhje me paragrafin 2, një gjykatë e një Pale Kontraktuese kundër vendimeve të së cilës, nuk ka zgjidhje gjyqësore sipas ligjit kombëtar, nuk është në gjëndje të bëjë një referencë ndaj Gjykatës së Drejtësisë, çdo vendim i kësaj gjykate do të transmetohet nga Pala Kontraktuese e interesuar për Komunitetin e Përbashkët, i cili do të veprojë në mënyrë që të ruajë interpretimin uniform të kësaj Marrëveshjeje. Nëse Komuniteti i Përbashkët, brënda dy muajve kur një ndryshim midis rastit të praktikës së mëparshme të Gjykatës së Drejtësisë dhe një vendimi të një gjykate të kësaj Pale Kontraktuese, është paraqitur para saj, nuk ka arritur të ruajë interpretimin uniform të Marrëveshjes, mund të zbatohen procedurat e parashtruara në Nenin 20.

Legjislacioni i Ri

Neni 17

1. Kjo Marrëveshje nuk do të cënojë të drejtën e se cilës Palë Kontraktuese, objekt i përputhjes me parimin e mos-diskriminimit dhe dispozitave të këtij Neni dhe të Nenit 18, (4), për të miratuar në mënyrë të njëanshme legjislacionin e ri ose për të amenduar legjislacionin e saj egzistues në fushën e transportit ajror ose të një zone shoqëruese, të përmëndur në Shtojcën I. Palët e Asociuara nuk do ta miratojnë këtë legjislacion nëse nuk është në pëputhje me këtë Marrëveshje.
2. Sapo një Palë Kontraktuese të ketë miratuar legjislacionin e ri ose një amendim ndaj këtij legjislacioni, ajo do të informojë Palët e tjera Kontraktuese nëpërmjet Komitetit të Përbashkët, jo më vonë se një muaj pas miratimit. Sipas kërkesës së çdo Pale Kontraktuese, Komiteti i Përbashkët, brënda dy muajve pas kësaj periudhe, do të shkëmbejë pikëpamjet në lidhje me implikimet e këtij legjislacioni të ri ose amendamenti për mirëfunksionimin e kësaj Marrëveshjeje.
3. Komiteti i Përbashkët do të:
  - a) miratojë një vendim që rishikon Shtojcën I, në mënyrë që të integrojë në të, nëse është e nevojshme mbi bazën e reciprocitetit, legjislacionin e ri ose amendamentin në fjalë; ose
  - b) miratojë një vendim me qëllim që legjislacioni i ri ose amendamenti në fjalë të konsiderohen në pëputhje me këtë Marrëveshje; ose
  - c) vendsë mbi masa të tjera për të ruajtur mirëfunksionimin e kësaj Marrëveshjeje.
4. Për sa i përket legjislacionit, i cili është miratuar midis nënshkrimit të kësaj Marrëveshjeje dhe hyrjes së saj në fuqi dhe për të cilin janë informuar Palët e tjera Kontraktuese, data e referimit do të merret si data në të cilën është marrë informacioni. Data në të cilën Komiteti i Përbashkët do të arrijë një vendim

nuk mund të jetë më para se gjashtëdhjet ditë pas hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

Komiteti i Përbashkët

Neni 18

1. Është kriuar një Komitet i Përbashkët, i cili do të jetë përgjegjës për administrimin e kësaj Marrëveshjeje dhe do të sigurojë zbatimin e përshtatshëm të saj, pa cënuar Nenin 15(2) dhe (3) dhe Nenet 21 dhe 22. Për këtë qëllim, ai do të bëjë rekomandime dhe do të marrë vendime në rastet e parashikuara nga kjo Marrëveshje. Vendimet e Komitetit të Përbashkët do të vihen në zbatim nga Palët Kontraktuese në përputhje me rregullat e tyre.
2. Komiteti i Përbashkët do të përbëhet prej përfaqësuesve të Palëve Kontraktuese.
3. Komiteti i Përbashkët do të veprojë unanimisht. Megjithatë, Komiteti i Përbashkët mund të vendosë të paraqesë një procedurë të votimit të shumicës për çështje të caktuara specifike.
4. Për qëllim të zbatimit të përshtatshëm të kësaj Marrëveshjeje, Palët Kontraktuese do të shkëmbejnë informacion, midis të tjershë, mbi legjislacionin e ri ose vendimet e marra që paraqesin rëndësi për këtë Marrëveshje dhe, me kërkesë të çdo Pale, do të bëjnë konsultime brënda Komitetit të Përbashkët, duke përfshirë ato në lidhje me çështjet sociale.
5. Komiteti i Përbashkët do të miratojë rregullat e tij procedurale.
6. Një Partner i ZPAE ose Komuniteti European do të kryesojë në lidhje me delegimin ndaj Komitetit të Përbashkët, në përputhje me masat që do të paraqiten në rregullat e tyre procedurale.
7. Kryetari i Komitetit të Përbashkët do të zhvillojë takime e tij të paktën një herë në vit, me qëllim rishikimin e funksionimit të përgjithshëm të kësaj Marrëveshjeje dhe sa herë që kërkohet nga rrethana specifike, me kërkesë të një Pale Kontraktuese. Komiteti i Përbashkët do të rishikojë në mënyrë të vazhdueshme zhvillimin e rastit të praktikës së mëparshme të Gjykatës së Drejtësisë të Komuniteteve Europiane. Për ktë qëllim, Komuniteti European do t'i transmetojë Partnerëve të ZPAE të gjitha vendimet e Gjykatës së Drejtësisë të Komuniteteve Europiane që ndihmojnë në funksionimin e Marrëveshjes. Komiteti i Përbashkët do të veprojë brënda tre muajve, në mënyrë që të ruajë interpretimin uniform të Marrëveshjes.
8. Komiteti i Përbashkët mund të vendosë për të kriuar një palë operuese që mund të asistojë në kryerjen e detyrave të tij.

Neni 19

1. Një vendim i Komitetit të Përbashkët do të jetë detyrues për Palët Kontraktuese. Sa herë që një vendim i marrë nga Komiteti i Përbashkët përmban një kërkesë për masa që do të merren nga një Palë Kontraktuese, Pala e lartpërmëndur do të marrë masat e nevojshme dhe do të informojë Komitetin e Përbashkët në lidhje me to.

- Vendimet e Komitetit të Përbashkët do të publikohen në Fletoret Zyrtare të Bashkimit European dhe të Partnerëve të ECAA-së. Çdo vendim do të deklarojë datën e zbatimit të tij nga Palët Kontraktuese dhe çdo informacion tjetër të ngjashëm që paraqet interes për operatorët ekonomikë.

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Neni 20

- Komuniteti, duke vepruar së bashku me Shtetet Anëtare të KE-së ose një Partner të ECAA mund të debatojë një çështje para Komitetit të Përbashkët që ka të bëjë me zbatimin ose interpretimin e kësaj Marrëveshjeje, përveç rasteve kur janë parashtruar procedura specifike në këtë Marrëveshje.
- Kur një mosmarrëveshje është paraqitur para Komitetit të Përbashkët sipas paragrafit 1, do të bëhen konsultime të menjëherëshme midis Palëve të mosmarrëveshjes. Në rastet kur Komuniteti European nuk është Palë e mosmarrëveshjes, një përfaqësues i Komunitetit mund të ftohet në konsultim nga njëra prej Palëve të mosmarrëveshjes. Palët e mosmarrëveshjes mund të propozojnë një zgjidhje që do t'i paraqitet menjëherë Komitetit të Përbashkët. Vendimet e marra nga Komiteti i Përbashkët sipas kësaj procedure respektojnë praktikën e mëparshme të Gjykatës së Drejtësisë.
- Nëse Komiteti i Përbashkët, pas katër muajve nga data kur çështja është paraqitur para tij, nuk ka marrë vendim për të zgjidhur mosmarrëveshjen, Palët e mosmarrëveshjes mund ta adresojnë këtë mosmarrëveshje në Gjykatën e Drejtësisë, vendimi i të cilës në lidhje me të, do të jetë i formës së prerë. Modalitetet sipas të cilave këto referime mund t'i bëhen Gjykatës së Drejtësisë, parashtronen në Shtojcën IV.
- Nëse Komiteti i Përbashkët nuk merr vendim brënda një periudhe katër mujore mbi një çështje që i është referuar, Palët Kontraktuese mund të marrin masat e nevojshme të sigurisë në përputhje me Nenet 21 dhe 22 për një periudhë jo më shumë se gjashtë muaj. Pas kësaj periudhe, çdo Palë Kontraktuese mund ta denoncojë Marrëveshjen me efekt të menjëherëshëm. Një Palë Kontraktuese nuk do të marrë masa sigurie mbi një çështje, e cila i është referuar Gjykatës së Drejtësisë, në përputhje me këtë Marrëveshje, përveç rasteve të përcaktuara në Nenin 11 (3) ose në përputhje me mekanizmat e parashikuar në aktet individuale të specifikuara në Shtojcën I.

Masa sigurie

Neni 21

Pa cënuar nenin 11(3) dhe vlerësimet e sigurisë të përmëndura në Protokollet e kësaj Marrëveshjeje, masat e sigurisë do të kufizohen për sa i përket fushës së veprimit dhe kohëzgjatjes së tyre deri në shkallën që është e nevojshme, me synim përmirësimin e situatës. Këtyre masave do t'u jepet

prioritet, në mënyrë që të kenë ndikime sa me pakta në funksionimin e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 22

1. Një Palë Kontraktuese që shqyrton marrjen e masave të sigurisë, do të njoftojë Palët e tjera Kontraktuese për këtë synim të saj nëpërmjet Komitetit të Përbashkët dhe do të sigurojë të gjithë informacionin e nevojshëm.
2. Palët Kontraktuese do të hyjnë në konsultime të menjëherëshme në Komitetin e Përbashkët, me synim gjetjen e një zgjidhjeje gjerësish të pranueshme.
3. Pa cënuar Nenin 11(3), Pala Kontraktuese e interesuar mund të mos marrë masa sigurie, derisa të ketë kaluar një muaj nga data e njoftimit sipas paragrafit 1, nëse procedura e konsultimit sipas paragrafit 2, nuk ka përfunduar para mbarimit të afatit të dekluaruar.
4. Pala Kontraktuese e interesuar do të njoftojë pa vonesë Komitetin e Përbashkët në lidhje me masat e marra dhe do të sigurojë të gjithë informacionin e nevojshëm.

Zbulimi i informacionit

Neni 23

Përfaqësuesit, delegatët dhe ekspertët e Palëve Kontraktuese, si dhe zyrtarët dhe nepunësit e tyre që veprojnë sipas kësaj Marrëveshjeje, edhe pasi detyrat e tyre të kenë pushuar, do të kërkohen të mos nxjerrin informacion që hyn në fushën e detyrimit të konfidencialitetit profesional, veçanërisht informacion mbi sipërmarrjet, marrëdhëniet e tyre të punës ose komponentët e kostos.

Vendet e treta dhe organizatat ndërkombëtare

Neni 24

1. Palët Kontraktuese do të konsultohen me njëra tjetrën në kuadër të Komitetit të Përbashkët, me kërkesën e çdo Pale Kontraktuese, në përputhje me procedurat e parashtruara në Nenet 25 dhe 26.
  - (a) mbi çështje të transportit ajror të trajtuar nga organizata ndërkombëtare; dhe
  - (b) mbi aspekte të ndryshme të zhvillimeve të mundshme në marrëdhëniet midis Palëve Kontraktuese dhe vëndeve të tretë në transportin ajror, dhe mbi funksionimin e elementeve të rëndësishëm të marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe të lidhura në këtë fushë.
2. Konsultimet e parashikuara në paragrafin 1 do të zhvillohen brënda një muaji pas kërkesës dhe në raste urgjente, sa më parë që të jetë e mundur.

Neni 25

1. Synimet kryesore të konsultimeve të parashikuara në Nenin 24 (1)(a) do të janë:
  - (a) të vendosin bashkarisht nëse çështjet ngrenë probleme të interesit të përbashkët dhe

(b) në varësi të natyrës së këtyre probleme:

- të shqyrtojnë bashkarisht nëse masa e Palëve Kontraktuese brënda organizatave ndërkombe të interesuara duhet të jenë të koordinuara, ose
- të shqyrtojnë bashkarisht ndonjë metodë tjetër që mund të jetë e përshtatshme.

2. Palët Kontraktuese do të shkëmbejnë sa më parë që të jetë e mundur çdo informacion të rëndësishëm në lidhje me synimet e parashikuara në paragrin 1.

Neni 26

Synimet kryesore të konsultimeve të parashikuara në Nenin 24 (1) (b) do të jenë shqyrtimi i çështjeve të rëndësishme dhe shqyrtimi i çdo metode që mund të jetë e përshtatshme.

Masa të Përkohshme

Neni 27

1. Protokollet I deri në IX vendosin masa të përkohshme dhe periudha korresponduese që zbatohen midis Komunitetit European dhe Shteteve Anëtare të KE-së nga njëra anë dhe Palës së interesuar të Asociuar nga ana tjetër. Në marrëdhënien midis Norvegjisë ose Islandës dhe një Pale të Asociuar, do të zbatohen të njëjtat kushte si ato midis Komunitetit European dhe Shteteve Anëtare të KE-së nga njëra anë dhe Palës së interesuar të Asociuar nga ana tjetër.
2. Gjatë periudhave të përkohshme të referuara në paragrin 1, elementët e rëndësishëm të regjimit të transportit ajror midis dy Palëve të Asociuara do të vendosen mbi bazën e më kufizuesit të dy Protokolleve që i referohen Palëve të Asociuara në fjalë⁵.
3. Kalimi gradual i seilës Palë të Asociuar për në zbatimin e plotë të ECCA do të jetë objekt i vlerësimeve. Vlerësimet do të kryhen nga Komuniteti European në bashkëpunim me Palën e interesuar të Asociuar. Kur një Palë e Asociuar është e bindur se janë plotësuar kushtet për plotësimin e periudhave të përkohshme të parashtruar në Protokolin përkatës, do të informojë Komunitetin European në lidhje me kryerjen e një vlerësimi.
4. Nëse Komuniteti European vendos se janë plotësuar kushtet, ai do të informojë Komitetin e Përbashkët dhe do të vendosë më pas që Pala e interesuar e Asociuar të jetë e autorizuar për kalimin në periudhën tjetër të përkohshme ose sipas rastit, për përfshirjen e plotë në Zonën e Aviacionit të Përbashkët European.
5. Nëse Komuniteti European vendos se janë plotësuar kushtet, ai do t'i raportojë në lidhje me këtë Komitetit të Përbashkët. Komuniteti do t'i rekomandojë Palës së interesuar të Asociuar përmirësime

⁵ Modifikimet e sugjeruara për të reflektuar se Protokollet nuk janë lidhur midis Palëve të Asociuara dhe se, ligjërisht, nuk ka “periudhë të përkohshme” si të tillë midis këtyre Palëve.

specifike dhe do të vendosë një periudhë zbatuese brënda së cilës, këto përmirësim mund të realizohen në mënyrë të arsyeshme. Para mbarimit të periudhës zbatuese, një vlerësim i dytë dhe nëse është nevoja edhe vlerësimi të mëtejshme do të kryhen, nëse përmirësimet e rekomanduara janë zbatuar efektivisht dhe në mënyrë të kënaqshme.

Marrëdhënia me marrëveshjet dhe masat dypalëshe të transportit ajror

Neni 28

1. Dispozitat e kësaj Marrëveshjeje do të kenë përparësi mbi dispozitat e ngjashme të marrëveshjeve dhe/ose masave dypalëshe të transportit ajror në fuqi midis Palëve të Asociuara nga njëra anë dhe Komunitetit European, një Shteti Anëtar të KE-së, Norvegjisë ose Islandës nga ana tjetër, si dhe midis Palëve të Asociuara.
2. Pavarësisht nga paragrafi 1, gjatë periudhave të përkohshme të referuara në Nenin 27, dispozitat në lidhje me pronësinë, të drejtat e trafikut, kapacitetin, frekuencat, tipin ose ndryshimin e avionit, ndarjen e kodit dhe vendosjen e çmimit të një marrëveshjeje ose mase dypalëshe në fuqi midis një Pale të Asociuar dhe Komunitetit European, një Shteti Anëtar të KE-së, Norvegjisë ose Islandës apo midis dy Palëve të Asociuara, do të zbatohen midis Palëve nëse kjo marrëveshje dhe/ose masë dypalëshe është më fleksibël, për sa i përket lirisë për transportuesit ajrorë të interesuar sesa dispozitat e Protokollit të zbatueshëm në lidhje me Palën e interesuar të Asociuar.
3. Një mosmarrëveshje midis një Pale të Asociuar dhe një Pale tjetër Kontraktuese, nëse dispozitat e protokollit në lidhje me Palën e interesuar të Asociuar ose marrëveshjet dhe/ose masat dypalëshe janë më fleksibël, me synim zbatimin e plotë të ZPAE, do të zgjidhen në kuadër të mekanizmave të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve të parashikuar në Nenin 20. Mosmarrëveshja se si duhet vendosur marrëdhënia midis protokolleve konfliktues, do të zgjidhet në të njëjtën mënyrë.

Hyrja në fuqi, rishikimi, përfundimi dhe dispozita të tjera

Neni 29

Hyrja në fuqi

1. Kjo Marrëveshje do të jetë objekt i ratifikimit ose miratimit nga nënshkruesit në përputhje me procedurat e tyre. Instrumentat e ratifikimit ose miratimit do të depozitohen pranë Sekretariatit të Përgjithshëm të Këshillit të Bashkimit European (depozitari), i cili do të njoftojë për këtë nënshkruesit e tjera si dhe Organizatën Ndërkombëtare të Avacionit Civil.
2. Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit të dytë pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit ose miratimit nga Komuniteti European dhe Shteteve Anëtare të KE-së dhe të paktën një Pale të

Asociuar. Për secilin nënshkrues që ratifikon ose miraton këtë marrëveshje pas kësaj date, ajo do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit të dytë pas depozitimit nga ky nënshkrues të instrumentit të saj të ratifikimit ose miratimit.

3. Pavarësisht nga paragrafët 1 dhe 2, Komuniteti Europian dhe Shtetet Anëtare të tij mund të vendosin të zbatojnë përkohësisht këtë Marrëveshje midis tyre nga data e nënshkrimit, duke njoftuar depozitarin, i cili do të njoftojë për këtë Palët e tjera Kontraktuese ne perputhje me ligjin e brendshem te tyre.

Neni 30

Rishikimi

Kjo Marrëveshje do të rishikohet me kërkesën e çdo Pale Kontraktuese dhe në çdo rast, pesë vjet pas hyrjes së saj në fuqi.

Neni 31

Mbarimi

1. Secila Palë Kontraktuese mund ta denoncojë Marrëveshjen duke njoftuar depozitarin, i cili do të njoftojë në lidhje me këtë mbarim Palët e tjera Kontraktuese, si dhe Organizatën Ndërkombëtare të Avacionit Civil. Nëse Marrëveshja denoncohet nga Komuniteti Europian dhe Shtetet Anëtare të KE-së, atëherë ajo do të pushojë së qënuri në fuqi një vit pas datës së njoftimit. Nëse Marrëveshja denoncohet nga një Palë Kontraktuese, atëherë ajo do të pushojë së qënuri në fuqi vetëm për sa i përket asaj Pale Kontraktuese, një vit pas datës së njoftimit. Megjithatë, shërbimet ajrore të operuara në datën e mbarimit të kësaj Marrëveshjeje, mund të vazhdojnë deri në fund të sezonit të programuar të Shoqatës Ndërkombëtare të Transportit Ajror (SHNTA) , në të cilin hyn kjo datë e mbarimit.
2. Me aderimin në Bashkimin Europian të një Pale të Asociuar, ajo Palë do të pushojë automatikisht së qënuri një Palë e Asociuar sipas kësaj Marrëveshjeje dhe në vënd të kësaj do të bëhet një Shtet Anëtar i KE-së.
3. Kjo Marrëveshje nuk do të jetë më në fuqi ose nuk do të jetë më e pezulluar në lidhje me një Palë të Asociuar, nëse Marrëveshja e Shoqatës korresponduese pushon së qënuri në fuqi ose pezullohet.

Neni 32

Zgjerimi i ZPAE

Komuniteti Europian mund t'i kërkojë çdo Shteti ose subjekti që përgatitet të krijojë ligjet e tij mbi transportin ajror dhe çështje shoqëruese në përputhje me ato të Komunitetit dhe me të cilat Komuniteti ka krijuar ose po krijon një kuadër të bashkëpunimit të ngushtë ekonomik, si një Marrëveshje Asociimi, të marrë pjesë në ZPAE. Për këtë qëllim, Palët Kontraktuese do ta amendojnë Marrëveshjen në mënyrën e duhur.

Neni 33

Aeroporti i Gjibraltarit

1. Zbatimi i kësaj Marrëveshjeje në aeroportin e Gjibraltarit ku tohet të mos cënojë pozitat përkatëse ligjore të Mbretërisë së Spanjës dhe Mbretërisë së Anglisë, në lidhje me mosmarrëveshjen mbi sovranitetin e territorit në të cilin është vendosur aeroporti.
2. Zbatimi i kësaj Marrëveshjeje në aeroportin e Gjibraltarit do të pezullohet derisa të bëhen funksionale masat në Deklaratën e Përbashkët, të marra nga Ministrat e Jashtëm të Mbretërisë së Spanjës dhe Mbretërisë së Anglisë më 2 dhjetor 1987.

Neni 34

Gjuhët

Kjo Marrëveshje është bërë në një origjinal të vetëm në gjuhët zyrtare të institucioneve të Komuniteteve Europiane dhe të Palëve të tjera Kontraktuese, secili prej këtyre teksteve duke qënë autentik në mënyrë të barazvlefshme.

Në DËSHMI TË KËSAJ, nenshkruar, përfaqësues fuqipotë, të autorizuar posacerisht, kanë nënshkruar këtë Marrëveshje.

Rregullat e zbatueshme për avacionin civil

“Dispozitat e Zbatueshme” të akteve të mëposhtme të Komunitetit European do të jenë të zbatueshme në përputhje me Marrëveshjet Kryesore dhe Shtojcën II mbi adoptimet horizontale, për sa kohë që nuk specifikohet ndryshe në këtë Shtojcë ose në Protokollet I deri në IX pas saj. Nëse është e nevojshme, më pas parashtrohen adoptimet specifike për secilin akt individual:

A. Aksesi në treg dhe çështje ndihmëse

Nr 2407/92

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 2407/92 e datës 23 korrik 1992 mbi licensimin e transportuesve ajrorë

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri në 18 dhe Shtojca përvèç referencës në Nenin 13 (3) deri në Nenin 226 (ex 169) të Marrëveshjes së KE-së.

Nr 2408/92

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 2408/92 e datës 23 korrik 1992 mbi aksesin për transportuesit ajrorë të Komunitetit në rrugët ajrore ndërkomunitare, amenduar ose përshtatur nga

Neni 29 i Aktit në lidhje me kushtet e aderimit të Republikës së Austrisë, Republikës së Finlandës dhe Mbretërisë së Suedisë;

Vendimi i Komitetit të Përbashkët EEA Nr 7/94 i datës 21 mars 1994 që amendon Protokollin 47 dhe disa Shtojca të Marrëveshjes së EEA;

Neni 20 i Aktit në lidhje me kushtet e aderimit të Republikës Çeke, Republikës së Estonisë, Republikës së Qipros, Republikës së Letonisë, Republikës së Lituanisë, Republikës së Hungarisë, Republikës së Maltës, Republikës së Polonisë, Republikës së Sllovenisë dhe Republikës së Sllovakisë dhe masave në Marrëveshjet mbi të cilat është krijuar Bashkimi European, që këtu quhen “Aktet e Aderimit 2003”.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri në 15 dhe Shtojcat I, II dhe III

Nr 2409/92

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 2409/92 e datës 23 korrik 1992 mbi tarifat dhe vlerat për shërbimet ajrore.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri në 10.

Nr 95/93

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 95/93 e datës 18 janar 1993 mbi rregullat e përbashkëta për ndarjen e intervaleve kohore në aeroportet e Komunitetit amenduar nga

Rregullorja (KE) Nr 894/2002 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 27 maj 2002 që amendon Rregulloren e Këshillit (EEC) Nr 95/93.
Rregullorja (KE Nr 1554/2003 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 22 korrik 2003 që amendon Rregulloren e Këshillit (EEC) Nr 95/93.
Rregullorja (KE) Nr 793/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 21 prill 2004 që amendon Rregulloren e Këshillit (EEC) Nr 95/93.

Dispozita të zbatueshme: nenet 1 deri në 12 dhe 14 a (2)

Për sa i përket zbatimit të nenit 12(2), termi "Komisioni" do të lexohet "Komiteti i Përbashkët".

Nr 96/97

Direktiva e Këshillit Nr 96/67 e datës 15 tetor 1996 mbi aksesin në tregun e platformave në aeroportet e Komunitetit.

Dispozita të zbatueshme: nenet 1 deri në 25 dhe Shtojca

Për sa i përket zbatimit të nenit 10, termi "Shtetet Anëtare" do të lexohet "Shtetet Anëtare të KE". Për sa i përket zbatimit të nenit 20 (2), termi "Komision" do të lexohet "Komiteti i Përbashkët".

Nr 785/2004

Rregullorja (KE) Nr 785/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 21 prill 2004, mbi kërkesat e sigurimit për transportuesit ajrorë dhe operatorët e avionëve.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri në 8 dhe 10 (2)

B. Menaxhimi i trafikut ajror

Nr 549/2004

Rregullorja (KE) Nr 549/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 10 mars 2004, duke paraqitur kuadrin për krijimin e Qiejve të Vetëm Europeanë (Rregullorja kuadër) .

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri në 4, 6 dhe 9 deri në 14.

Nr 550/2004

Rregullorja (KE) Nr 550/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 10 mars 2004 mbi sigurimin e shërbimeve të lundrimit ajror në Qiejt e Vetëm Europeanë (Rregullorja e sigurimit të shërbimit) .

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri në 19, Shtojcat I dhe II.

Nr 551/2004

Rregullorja (KE) Nr 551/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 10 mars 2004 mbi organizimin dhe përdorimin e hapësirës ajrore në Qiejt e Vetëm Europeanë (Rregullorja e hapësirës ajrore) .

Dispozita të zbatueshme: nenet 1 deri në 11

Nr 552/2004

Rregullorja (KE) Nr 552/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 10 mars 2004 mbi ndërveprueshmërinë e rrjetit të Menaxhimit të Trafikut Ajror European (Rregullorja e Ndërveprueshmërisë) .

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 12, Shtojcat I deri në V

Nr 2096/2005

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 2096/2005 e datës 20 dhjetor 2005 që parashtron kërkesat e përbashkëta për sigurimin e shërbimeve të lundrimit ajror. Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 9, Shtojcat I deri në V.

Nr 2150/2005

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 2150/2005 e datës 23 dhjetor 2005 që parashtron rregullat e përbashkëta për përdorimin fleksibël të hapësirës ajrore. Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 9, Shtojca.

C. Sigurimi i Avacionit

Nr 3922/91

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 3922/91 e datës 16 dhjetor 1991 mbi harmonizimin e kërkesave teknike dhe procedurave administrative në fushën e avacionit civil,

amenduar nga:

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 2176/96 e datës 13 nëntor 1996 që amendon ecurinë shkencore dhe teknike të Rregullores së Këshillit (EEC) Nr 3922/91.

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 1069/1999 e datës 25 maj 1999 që përshtat ecurinë shkencore dhe teknike të Rregullores së Këshillit (EEC) Nr 3922/91.

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 2871/2000 e datës 28 dhjetor 2000 që përshtat ecurinë shkencore dhe teknike të Rregullores së Këshillit (EEC) Nr 3922/91, mbi harmonizimin e kërkesave teknike dhe procedurave administrative në fushën e avacionit civil.

Rregullorja (KE) Nr 1592/2002 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 15 korrik 2002 mbi rregullat e përbashkëta në fushën e avacionit civil dhe që krijon një Agjenci Europiane të Sigurimit të Avacionit.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri në 10, 12 deri në 13, me përjashtim të nenit 4, (1) dhe neni 8, (2), fjalia e dytë, Shtojcat I deri në III.

Për sa i përket zbatimit të nenit 12, "Shtetet Anëtare" do të lexohen "Shtetet Anëtare të KE-së".

Nr 94/56

Direktiva e Këshillit Nr 94/56/EC e datës 21 nëntor 1994 që vendos parimet themelore në lidhje me hetimet e aksidenteve dhe incidenteve të avacionit civil.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 12

Për sa i përket zbatimeve të nenit 9 dhe 12, termi "Komision" do të lexohet "të gjitha Palët e tjera Kontraktuese të ZPAE".

Nr 1592/2002

Rregullorja (KE) Nr 1592/2002 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 15 korrik 2002 mbi rregullat e përbashkëta në fushën e avionit civil dhe në krijimin e një Agjencie Europiane të Sigurimit të Avionit, amenduar nga:

Rregullorja (KE) Nr 1643/2003 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 22 korrik 2003 që amendon Rregulloren (KE) Nr 1592/2002.

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 1701/2003 e datës 24 shtator 2003 që përshtat Nenin 6 të Rregullores (KE) Nr 1592/2002.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 57, Shtojcat I dhe II.

Nr 2003/42

Direktiva 2003/42/KE e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 13 qershor 2003 mbi ngjarjen e raportuar në avionin civil.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 11, Shtojcat I dhe II.

Nr 1702/2003

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 1702/2003 e datës 24 shtator 2003 parashtron rregullat zbatuese për sigurinë e avionit dhe çertifikimin mjedisor të avionëve dhe prodhimeve, pjesëve dhe pajisjeve të ngjashme, si dhe për çertifikimin e organizatave të dizajnit dhe prodhimit, amenduar nga

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 381/2005 e datës 7 mars 2005 që amendon Rregulloren (EK) Nr 1702/2003,

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 4, Shtojca. Periudhat e përkohshme të referuara në këtë rregullore do të vendosen nga Komiteti i Përbashkët.

Nr 2042/2003

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 2042/2003 e datës 20 nëntor 2003 mbi sigurimin e avionit të vazhdueshëm të avionëve dhe prodhimeve, pjesëve dhe pajisjeve aeronautike dhe mbi miratimin e organizatave dhe personelit të përfshirë në këto detyra.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 6, Shtojcat I deri IV

Nr 104/2004

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 104/2004 e datës 22 janar 2004 që parashtron rregullat mbi organizimin dhe përbërjen e Bordit të Apelit të Agjencisë Europiane të Sigurimit të Avionit.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 7 dhe Shtojca

Nr 488/2005

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 488/2005 e datës 21 mars 2005 mbi tarifat dhe pagesat e vëna nga Agjencia Europiane e Sigurimit të Avacionit.

Nr 2111/2005

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 2111/2005 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 14 dhjetor 2005, mbi krijimin e listës së Komunitetit të transportuesve ajrorë që janë objekt i një ndalimi operues brënda Komunitetit dhe mbi informimin e pasagjerëve të transportit ajror mbi identitetin e transportuesit ajror operues dhe kundërshtimin e Nenit 9 të Direktivës 2004/36/KE.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 13, Shtoja.

D. Sigurimi i Avacionit

Nr 2320/2002

Rregullorja (KE) Nr 2320/2002 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 16 dhjetor 2002 që krijon rregulla të përbashkëta në fushën e sigurisë së avacionit civil,

amenduar nga:

Rregullorja (KE) Nr 849/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 29 prill 2004 që amendon Rregulloren (KE) Nr 2320/2002.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 12 dhe Shtoja.

Nr 622/2003

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 622/2003 e datës 4 prill 2003 që parashtron masa për zbatimin e standardeve bazë të përbashkëta mbi sigurinë e avacionit, amenduar nga

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 68/2004 e datës 15 janar 2004 që amendon Rregulloren (KE) Nr 622/2003,

Rregullorja e Komisionit(KE) Nr 781/2005 që amendon Rregulloren e Komisionit (KE) Nr 622/2003,

Rregullorja e Komisionit(KE) Nr 857/2005 e datës 6 qershori 2005 që amendon Rregulloren e Komisionit (KE) Nr 622/2003,

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 5 dhe Shtoja

Nr 1217/2003

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 1217/2003 e datës 4 korrik 2003 që përcakton specifikime të përbashkëta për programet e kontrollit të cilësisë së sigurimit të avacionit kombëtar civil.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 11, Shtojcat I dhe II

Nr 1486/2003

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 1486/2003 e datës 22 gusht 2003 që parashtron procedurat për kryerjen e isnpektimeve të Komisionit në fushën e sigurisë së avacionit civil.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 16

Nr 1138/2004

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 1138/2004 e datës 21 qershor 2004 që përcakton një përkufizim të përbashkët të pjesëve kritike të zonave të kufizuara të sigurisë nëpër aeroporte.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 8

E. Mjedisi

Nr 89/629

Direktiva e Këshillit Nr 89/629/EEC e datës 4 dhjetor 1989 mbi kufizimin e emetimit të zhurmës nga avionët reaktivë subsonikë.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 8

Nr 92/14

Direktiva e Këshillit Nr 92/14 e datës 2 mars 1992 mbi kufizimin e operimit të avionëve, të trajtuar nga Pjesa II, Kapitulli 2, Volumi 1 i Shtojcës 16 të Konventës së Avacionit Ndërkombëtar Civil, edicioni i dytë (1988) , amenduar nga:

Direktiva e Këshillit Nr 98/20/KE e datës 30 mars 1998 që amenden Direktivën 92/14/EEC;

Direktiva e Komisionit Nr 1999/28/KE e datës 21 prill 1999 që amenden Shtojcën e Direktivës së Këshillit Nr 92/14/EEC ;

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 991/2001e datës 21 maj 2001 që amenden Shtojcën e Direktivës së Këshillit Nr 92/14/EEC ;

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 11 dhe Shtojca

Nr 2002/30

Direktiva No 2002/30 KE e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 26 mars 2002 mbi krijimin e rregullave dhe procedurave në lidhje me prezantimin e kufizimeve operuese që kanë lidhje me zhurmën në aeroportet e Komunitetit.

Ndyshuar ose pwshtatur nëpërmjet Aktit të Aderimit 2003

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 15, Shtojcat I dhe II.

Nr 2002/49

Direktiva 2002/49/KE e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 25 qershor 2002 në lidhje me vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës mjedisore.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 16, Shtojcat I deri IV.

F. Aspekte sociale

Nr 1989/391

Direktiva e Këshillit Nr 89/391/EEC e datës 12 qershor 1989 mbi prezantimin e masave që nxisin përmirësimet në sigurinë dhe shëndetin e punëtorëve në punë.
Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 16 dhe 18-19

Nr 2003/88

Direktiva Nr 2003/88/KE e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 4 nëntor 2003, në lidhje me disa aspekte të organizimit të orarit të punës
Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 19, 21 deri 24 dhe 26 deri 29.

Nr 2000/79

Direktiva e Këshillit Nr 2000/79 e datës 27 nëntor 2000 në lidhje me marrëveshjen Europiane mbi organizimin e kohës së punës së punëtorëve të lëvizshëm në aviacionin civil, kryer nga Shoqata e Linjave Ajrore Europiane (SHLAE) , Federata Europiane e Punëtorëve të Transportit (FEPT) , Shoqata Europiane e Kabinave të Pilotazhit (SHEKP) , Shoqata e Linjave Ajrore të Rajoneve Europiane (SHLARE) dhe Shoqata Ndërkombëtare e Transportuesve Ajrorë (SHNTA) .

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 5

G. Mbrojtja e konsumatorit

Nr 90/314

Direktiva e Këshillit Nr 90/314/EEC e datës 13 qershor 1990 mbi udhëtimin e organizuar, pushimet e organizuara dhe turet e organizuara.
Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 10.

Nr 92/59

Direktiva e Këshillit Nr 92/59/EEC e datës 29 qershor 1992 mbi sigurinë e përgjithshme të prodhimit.
Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 19

Nr 93/13

Direktiva e Këshillit Nr 93/13/EEC e datës 5 prill 1993 mbi kushtet e padrejta në kontratat e konsumatorëve.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 10 dhe Shtojca

Për sa i përket zbatimit të nenit 10, termi "Komision" do të lexohet "të gjitha Palët e tjera kontraktuese të ZPAE".

Nr 95/46

Direktiva 95/46/KE e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 24 tetor 1995 mbi mbrojtjen e individëve në lidhje me përpunimin e të dhënave personale dhe mbi lëvizjen e lirë të këtyre të dhënave.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 34

Nr 2027/97

Rregullorja e Këshillit (KE) Nr 2027/97 e datës 9 tetor 1997 mbi përgjegjësinë e transportuesit ajror në rast aksidentesh, siç është amenduar nga:

Rregullorja (KE) Nr 889/2002 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 13 maj 2002 që amendon Rregulloren e Këshillit (KE) Nr 2027/97.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 8

Nr 261/2004

Rregullorja (KE) Nr 261/2004 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 11 shkurt 2004 që vendos rregulla të përbashkëta mbi kompensimin dhe asistencën ndaj pasagjerëve në rast të bordingut të mohuar dhe anullimit ose vonesës së gjatë të fluturimeve dhe Rregullorja Shfuqizuese (EEC) Nr 295/91.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 17.

H. Legjislacion tjetër

Nr 2299/1989

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 2299/1989 e datës 24 korrik 1989 që paraqet kodin e sjelljes për sistemin kompjuterik të rezervimeve, amenduar nga:

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 3089/93 e datës 29 tetor 1993 që amendon Rregulloren (EEC) Nr 2299/89.

Rregullorja e Këshillit (KE) Nr 323/1999 e datës 8 shkurt 1999 që amendon Rregulloren (EEC) Nr 2299/89.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 22 dhe Shtojca

Nr 91/670

Direktiva e Këshillit Nr 91/670/EEC e datës 16 dhjetor 1991 mbi pranimin e ndërsjelltë të licensave të personelit për ushtrimin e funksioneve në aviacionin civil

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 8 dhe Shtojca.

Nr 3925/91

Rregullorja e Këshillit (EEC) Nr 3925/91 e datës 19 dhjetor 1991 në lidhje me eliminimin e kontrolleve dhe formaliteteve të zbatueshme për kabinën dhe vëndin e ruajtjes së bagazheve të personave që bëjnë një fluturim ndërkomunitar dhe bagazhi i personave që bëjnë një kalim detar ndërkomunitar.

Dispozitat e zbatueshme: Nenet 1 deri 5

Nr 437/2003

Rregullorja(KE) Nr 437/2003 e Parlamentit European dhe e Këshillit e datës 27 shkurt 2003 mbi kthimet statistike në lidhje me ngarkesën e pasagjerëve, ngarkesës dhe postës ajrore,

amenduar nga:

rregullorja e Komisionit (KE) nr 1358/2003 e datës 31 korrik 2003 që implementon Rregulloren (KE) Nr 437/2003 të Parlamentit Europian dhe të Këshillit.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 11, Shtojcat I dhe II.

Nr 1358/2003

Rregullorja e Komisionit (KE) Nr 1358/2003 e datës 31 korrik 2003 që implementon Rregulloren (KE) nr 437/2003 të Parlamentit Europian dhe të Këshillit mbi kthimet statistikore në lidhje me transportuesin e pasagjerëve, ngarkesën dhe postën ajrore dhe që amendon Shtojcat I dhe II të saj.

Dispozita të zbatueshme: Nenet 1 deri 4, Shtojcat I deri III.

Nr 2003/96

Direktiva e Këshillit Nr 2003/96/KE e datës 27 tetor 2003 që ristrukturon kuadrin e Komunitetit për tatimin e prodhimeve energetike dhe energjisë.

Dispozita të zbatueshme: Neni 14, paragrafët 1(b) dhe 2.

Shtojca II

Përshtatje horizontale dhe disa rregulla procedurale

Dispozitat e akteve të specifikuara në Shtojcën I do të janë të zbatueshme në përputhje me Marrëveshjen dhe pikat 1 deri në 4 të kësaj Shtojce, për sa kohë që nuk parashikohet ndryshe në Shtojcën I. Përshtatjet specifike të nevojshme për aktet individuale janë parashtruar në Shtojcën I.

Kjo Marrëveshje është e zbatueshme në pajtim me rregullat proceduriale të parashikuara në pikat 5 dhe të kësaj Shtojce.

1. PJESËT HYRËSE TË AKTEVE

Përbledhjet e akteve të specifikuara nuk janë përshtatur për qëllime të Marrëveshjes. Ato janë të rëndësishme në shkallën e nevojshme për interpretimin dhe zbatimin e duhur, brënda kuadrit të Marrëveshjes, të dispozitave në përbajtje të këtyre akteve.

2. TERMINOLOGJIA SPECIFIKE E AKTEVE

Termat e mëposhtëm të përdorur nga aktet e specifikuara në Shtojcën 1 do të lexohen si më poshtë:

- termi "Komunitet" do të lexohet "Zona Europiane e Avacionit Civil";
- termat "ligji i Komunitetit", "legjislacioni i komunitetit", "instrumentat e komunitetit" dhe "Marrëveshja e KE-së" do të lexohen "Marrëveshja ZPAE";

- c) termi "aeroport i Komunitetit" do të lexohet "Aeroport i vendosur në Zonën Europiane të Përbashkët të Aviacionit";
- d) termi "Fletore Zyrtare e Komuniteteve Europiane" do të lexohet "Fletore Zyrtare e Palëve Kontraktuese";
- e) termi "transportuesi ajror i komunitetit" do të lexohet "transportuesi ajror i ZPAE";

3. REFERENCAT PËR SHTETET ANËTARE

Pa cënuar pikën 4 të kësaj Shtojce, sa herë që aktet e specifikuara në Shtojcën 1 përmbajnë referenca për "Shtetin (shtetet) Anëtare", referencat do të kuftohen që përfshijnë, përveç Shteteve Anëtare të KE-së, edhe Partnerët e ZPAE.

4. DISPOZITAT MBI KOMITETET E KOMUNITETIT EUROPIAN DHE KONSULTIMI I PALEVE TË ASOCIUARA

Ekspertët e Palëve të Asociuara do të konsultohen nga Komisioni European dhe do t'u jepet mundësia të jalin këshillën e tyre sa herë që aktet e specifikuara parashikojnë konsulencë nga Komisioni European i Komiteteve të Komunitetit European dhe do t'u jepet mundësia të jalin këshillën ose mendimin e tyre.

Cdo konsultim do të përbëhet prej një takimi të kryesuar nga Komisioni European dhe do të zhvillohet në Komitetin e Përbashkët, me ftesë të Komisionit European, para konsultimit të Komitetit përkatës të Komunitetit European. Komisioni European do t'i japë të gjithë informacionin e nevojshëm secilës Palë të Asociuar, të paktën dy javë para takimit, për sa kohë që rrëthana specifike nuk kërkojnë një njoftim më të shkurtër.

Palët e Asociuara do të ftohen t'i paraqesin Komisionit European mendimet e tyre. Komisioni European do të marrë në konsideratë këshillën e dhënë nga Palët e Asociuara.

Dispozitat e mësipërme nuk do të zbatohen për zbatimin e rregullave të konkurrencës të parashtruara në këtë Marrëveshje, që do të udhëhiqen nga procedura specifike të konsultimit, të parashtruara sipas Shtojcës III.

5. BASHKEPUNIMI DHE SHKEMBIMI I INFORMACIONIT

Për të lehtësuar ushtrimin e kompetencave përkatëse të autoriteteve kompetente të Palëve Kontraktuese, këto autoritete, sipas kërkesës, do të shkëmbejnë të gjithë informacionin e nevojshëm mbi baza të ndërsjellta, për mirëfunksionimin e kësaj Marrëveshjeje.

6. REFERENCA NDAJ GJUHEVE

Palët Kontraktuese do të janë të autorizuara të përdorin në procedurat e krijuara në shtrirjen e Marrëveshjes dhe pa cënuar Shtojcën IV, çdo gjuhë zyrtare të Komuniteteve Europiane ose të Palës tjetër Kontraktuese. Megjithatë, Palët Kontraktuese janë të ndërgjegjshme se përdorimi i gjuhës angleze do t'i lehtesojë këto procedura. Nëse në një dokument zyrtar është përdorur një gjuhë që nuk është gjuhë zyrtare e institucioneve të Komuniteteve Europiane, një përkthim në

gjuhën zyrtare të institucioneve të Komuniteteve Europiane do të dorëzohet menjëherë, duke marrë parasysh dispozitën e fjalisë paraardhëse. Nëse një Palë Kontraktuese ka synim të përdorë në procedurë gojore, një gjuhë që nuk është gjuha zyrtare e institucioneve të Komuniteteve Europiane, ajo Palë Kontraktuese do të sigurojë përkthim simultan në anglisht.

Shtojca III

Rregullat mbi konkurrencën dhe ndihmën shtetërore të referuar në Nenin 14

Neni 1

Monopolet Shtetërore

Një Palë e Asociuar do të përshtatet në mënyrë progresive ndaj monopolove të çdo Shteti të karakterit tregtar, në mënyrë që të sigurojë që nga fundi i periudhës së dytë të referuar në Protokollin e kësaj Marrëveshjeje, që përmban masat e përkohshme në lidhje me Palën e Asociuar të interesuar, të mos egzistojë asnjë diskriminim për sa i përket kushteve sipas të cilave janë prokuruar mallrat dhe tregtuar midis shtetasve të Palëve Kontraktuese. Komiteti i Përbashkët do të informohet mbi masat e miratuara për arritjen e këtij objektivi.

Neni 2

Përafrimi i ndihmës shtetërore dhe legjislationi i konkurrencës

1. Palët Kontraktuese njojin rëndësinë e përafrimit të legjislativit egzistues mbi ndihmën Shtetërore dhe konkurrencën e Palëve të Asociuara me atë të Komunitetit Europian. Palët e Asociuara do të përpique të sigurojnë që ligjet e tyre egzistuese dhe të ardhshme mbi ndihmën shtetërore dhe konkurrencën do të përafrohen gradualisht me legjislativin e Komunitetit Europian.
2. Ky përafrim do të fillojë me hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje dhe do të shtrihet gradualisht në të gjithë elementët e ndihmës shtetërore të Komunitetit Europian dhe dispozitave të konkurrencës, të referuara në këtë shtojcë, nga fundi i periudhës së dytë, të referuara në Protokollin e kësaj Marrëveshjeje, i cili përmban masa të përkohshme në lidhje me Palën e Asociuar të interesuar. Palë e Asociuar do të përcaktojë gjithashtu, në marrëveshjeje me Komisionin Europian, modalitetet për monitorimin e zbatimit të përafrimit të legjislativit dhe masat që duhen marrë për zbatimin e ligjit.

Neni 3

Rregullat e konkurrencës dhe dispozita të tjera ekonomike

1. Praktikat e mëposhtme nuk janë në përputhje me mirëfunkcionimin e Marrëveshjes, për sa kohë që ato mund të cënojnë tregtinë midis dy ose më shumë Palëve Kontraktuese:

- (i) të gjitha marrëveshjet midis sipërmarrjeve, vendimeve nga shoqatat e sipërmarrjeve dhe praktikave të bashkërenduara midis sipërmarrjeve që kanë si objektin ose efektin e tyre, parandalimin, kufizimin ose shtrembërimin e konkurrencës;
  - (ii) abuzimi nga një ose më shumë sipërmarrje të një pozicioni dominues në territoret e Palëve Kontraktuese në tërësi ose në një pjesë kryesore të saj;
  - (iii) çdo ndihmë shtetërore që shtrembëron ose rrezikon të shtrembërojë konkurrencën ,duke favorizuar disa sipërmarrje ose produkte.
2. Çdo praktikë në kundërshtim me këtë nen do të vlerësohet mbi bazën e kritereve që lindin nga zbatimi i rregullave të konkurrencës, të zbatueshme në Komunitetin European, në veçanti nga nenet 81, 82, 86 dhe 87 të Marrëveshjes së KE-së dhe instrumentat interpretativë, të miratuar nga Institutet e Komunitetit European.
  3. Çdo Palë e Asociuar do të sigurojë që një organ publik operacionalist i pavarur i besohen kompetencat e nevojshme për zbatimin e plotë të paragrafit 1 (i) dhe (ii), në lidhje me sipërmarjet private dhe publike dhe sipërmarjet të cilave iu janë dhënë të drejta speciale.
  4. Çdo Palë e Asociuar do të caktojë ose krijojë një autoritet operacionalist të pavarur, të cilil i besohen kompetencat e nevojshme për zbatimin e plotë të paragrafit 1 (iii). Autoriteti, midis të tjera, do të ketë kompetencat për të autorizuar skemat e ndihmës shtetërore dhe grantet e ndihmës individuale në përputhje me paragrafin 2, si dhe kompetenca për të urdhëruar kompensimin e ndihmës shtetërore që janë dhënë në mënyrë të paligjshme.
  5. Secila Palë Kontraktuese do të sigurojë transparencë në fushën e ndihmës Shtetërore, midis të tjera, duke i siguruar Palëve të tjera Kontraktuese, një raport të rregullt vjetor ose ekuivalent, duke ndjekur metodologjinë dhe paraqitjen e vëzhgimit të Komunitetit European mbi ndihmën Shtetërore. Sipas kërkësës nga një Palë Kontraktuese, Pala tjetër Kontraktuese do të japë informacion mbi çështje të caktuara individuale të ndihmës individuale.
  6. Cdo Palë e Asociuar do të ndërtojë skema ndihme të inventarit të gjithanshëm para krijimit të autoritetit të referuar në paragrafin 4 dhe do të listojë këto skema ndihme me kriteret e referuara në paragrafin 2.
  7. (a) Për qëllime të zbatimit të dispozitave të paragrafit 1 (iii) , Palët Kontraktuese pranojnë se gjatë periudhave të referuara në Protokollin e kësaj Marrëveshjeje që përmban masa të përkoshme në lidhje me një Palë të Asociuar, çdo ndihmë publike e dhënë nga Pala e Asociuar e interesuar do të vlerësohet duke marrë në konsideratë se ajo Palë e Asociuar do të konsiderohet si një zonë identike me ato zona të Komunitetit European, të pëershruara në Nenin 87(3) (a) të Marrëveshjes që krijon Komunitetin European.

 (b) nga fundi i periudhës së parë të referuar në Protokollin e kësaj Marrëveshjeje që përmban masat e përkoshme në lidhje me një Palë të Asociuar, kjo Palë do t'i dorëzojë Komisionit European shifrat GDP për

frymë, të harmonizuara në nivelin NUTS II. Autoriteti i referuar në paragrafin 4 dhe Komisioni Europian më pas do të vlerësojnë bashkarisht kandidaturën e rajoneve të Palës së Asociuar të interesuar, si dhe intensitetet e ndihmës maksimale në lidhje me të, me qëllim që të krijojë hartën e ndihmës rajonale mbi bazën e udhëzimeve përkatëse të Komunitetit Europian.

8. Nëse njëra prej Palëve Kontraktuese çmon se një praktikë e caktuar nuk është në përputhje me kushtet e paragrafit 1, ajo mund të marrë masat e nevojshme pas konsultimit në Komitetin e Përbashkët ose pas tridhjet ditësh pune pas referimit për këtë konsultim.
9. Palët Kontraktuese do të shkëmbejnë informacion duke marrë në konsideratë kufizimet e vëna nga kërkesat e konfidencialitetit profesional dhe të biznesit.

Shtojca IV

Referimet në Gjykatën e Drejtësisë së Komuniteteve Europiane

1. Parimet e Përgjithshme në lidhje me Nenin 16 të Marrëveshjes

1. Procedurat e krijuara nga Gjykata e Drejtësisë e Komuniteteve Europiane, që këtu quhet "Gjykata e Drejtësisë", për referimet në lidhje me vendimet e ndërmjetme në Komunitetin Europian, do të zbatohen sipas nevojës. Përveç vendimit të ndërmjetëm, gjykata e një Pale Kontraktuese do të zbatojë interpretimin e administruar nga Gjykata e Drejtësisë e Komuniteteve Europiane.
2. Palët Kontraktuese, në fushën e kësaj Marrëveshjeje, do të kenë të njëjtat të drejta për të dorëzuar vëzhgime në Gjykatën e Drejtësisë, si Shtetet Anëtare të KE-së.

2. Shkalla dhe modalitetet e procedurës së vendosur në Nenin 16 (2) të Marrëveshjes

1. Kur, në përputhje me fjalinë e dytë të nenit 16 (2), një Palë Kontraktuese miraton një vendim në shkallën dhe modalitetet e referimeve në Gjykatën e Drejtësisë, ai vendim do të specifikojë që:
  - (a) Çdo gjykatë e Palës Kontraktuese kundër vendimit të së cilës nuk ka zgjidhje gjyqësore sipas ligjit kombëtar, do t'i kërkojë Gjykatës së Drejtësisë të japë një vendim të ndërmjetëm mbi një çështje të ngritur në një çështjet të mbetur pezull para saj dhe në lidhje me vlefshmërinë ose interpretimin e një akti të referuar në Nenin 16 (2), nëse ajo gjykatë çmon se një vendim mbi çështjen është i nevojshëm t'i mundësojë asaj të japë një vendim, ose
  - (b) Çdo gjykatë e asaj Pale Kontraktuese mund t'i kërkojë Gjykatës së Drejtësisë të japë një vendim të ndërmjetëm mbi një çështje të ngritur para saj dhe në lidhje me vlefshmërinë ose interpretimin e një akti të referuar në nenin 16 (2), nëse ajo gjykatë çmon se një

vendim mbi çështjen është i nevojshëm ta mundësojë atë të japë një vendim.

2. Modalitetet e zbatimit të Nenit 16 (2) do të bazohen në parimet e dispozitave ligjore mbi funksionimin e Gjykatës së Drejtësisë, duke përfshirë dispozitat përkatëse të Marrëveshjes së Ke-së, Statutin dhe Rregullat e Procedurës së Gjykatës së Drejtësisë, si dhe rastin e kësaj të fundit. Në rast se ajo merr një vendim mbi modalitetet e zbatimit të kësaj dispozite, Pala Kontraktuese do të marrë në konsideratë udhëzimin praktik të lëshuar nga Gjykata e Drejtësisë në Njoftimin mbi Informacionin mbi referencat nga gjykatat kombëtare për vendimet e ndërmjetme.
3. Referimet sipas Nenit 20 (3) të Marrëveshjes Gjykata e Drejtësisë trajton mosmarrëveshjet e paraqitura asaj sipas nenit 20 (30 në të njëjtën mënyrë si ato të paraqitura asaj, në përputhje me Nenin 239 të Marrëveshjes së KE-së).

4. Referimet në Gjykatën e Drejtësisë dhe gjuhët

Palët Kontraktuese do të jenë të autorizuara të përdorin në procedurat para Gjykatës së Drejtësisë, të krijuara në fushën e Marrëveshjes, çdo gjuhë zyrtare të institucioneve të Bashkimit European ose të Palës tjetër Kontraktuese. Nëse gjuhja nuk është një gjuhë zyrtare e institucioneve të Bashkimit European, një përkthim në gjuhën frëngje do të dorëzohet njëkohësisht. Nëse një Palë Kontraktuese ka synim të përdorë, në procedurë gojore, një gjuhë që nuk është gjuhë zyrtare e institucioneve të Bashkimit European, Pala Kontraktuese do të sigurojë përkthim simultan në frëngjisht.

Shtojca V

Protokolli I

Marrëveshjet e përkohshme ndërmjet Komunitetit European dhe Shteteve Anëtare të KE-së nga njëra anë dhe Republikës së Shqipërisë nga ana tjetër

Neni 1

Periudhat e përkohshme

- (1) Periudha e parë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2(1) të këtij Protokolli, të jenë përbushur nga Republika e Shqipërisë, këtu e më poshtë referuar si "Shqipëria", siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Evropian.
- (2) Periudha e dytë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga fundi i periudhës së parë të përkohshme deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2 (2) të këtij Protokolli, të jenë

përm bushur nga Shqipëria, siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Europian.

Neni 2

Kushtet në lidhje me tranzicionin

- (1) Në fund të periudhës së parë të përkohshme, Shqipëria do të:
- i. jetë anëtare e plotë e Autoriteteteve të Përbashkëta të Aviacionit dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjislacionin mbi sigurinë e aviacionit, të parashikuar në Shtojcën I;
  - ii. zbatojë Dokumentin 30 ECAC dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjislacionin mbi sigurinë e aviacionit, të parashikuar në Shtojcën I;
  - iii. zbatojë Rregulloren (EEC) Nr 3925/91 (mbi eliminimin e kontrolleve të zbatueshmë në kabinë dhe në vëndin e mbajtjes së bagazheve), Rregulloren (EEC) Nr 2409/92 (mbi tarifat dhe vlerat për shërbimet ajrore), Direktivën 94/56/CE (mbi hetimin e aksidenteve), Rregulloren (EC) Nr 2027/97 (mbi përgjegjësinë e transportuesve ajrorë në rast aksidentesh), Direktivën Nr 2003/42/EC (mbi raportimin e ngjarjeve), Rregulloren (EC) Nr 261/2004/EC (mbi bordingun e mohuar), Direktivën 2000/79 (mbi orarin e punës në aviacionin civil) dhe Direktivën 2003/88/EC (mbi orarin e punës), siç është parashikuar në Shtojcën I;
  - iv. Ndajë siguruesin e shërbimit të trafikut ajror dhe organin rregullator kombëtar, krijojë një organ mbikqyrës kombëtar për shërbimet e trafikut ajror, fillojë riorganizimin e hapësirës së saj ajrore në një bllok ose blloqe funksionale dhe zbatojë përdorimin fleksibël të hapësirës ajrore;
  - v. Ratifikojë Konventën për Unifikimin e Disa Rregullave për Transportin Ndërkombëtar me Rrugë Ajrore (Konventa e Montrealit);
  - vi. Ketë bërë progres të mjaftueshëm në zbatimin e rregullave mbi ndihmën shtetërore dhe konkurrencën e përfshirë në një marrëveshje të referuar në Nenin 14 (1) të Marrëveshjes Kryesore ose në Shtojcën III, cilado që është e zbatueshme.
- (2) Nga fundi i periudhës së dytë të përkohshme, Shqipëria do të zbatojë këtë Marrëveshje, duke përfshirë të gjithë legjislacionin e parashtruar në Shtojcën I.

Neni 3

Marrëveshjet e përkohshme

- (1) Pavarësisht nga Neni 1 (1) i Marrëveshjes kryesore,

- (a) Gjatë periudhës së parë të përkohshme:

- i. Transportuesit ajrorë të komunitetit dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Shqipëria do të lejohen të ushtrojnë të drejtë të pakufizuara për trafikun midis çdo pike që gjendet në Shqipëri dhe çdo pike të një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian;
- ii. Transportuesit ajrorë të komunitetit nuk do të jenë të zotëruar me shumicë ose nën kontrollin efektiv të Shqipërisë ose shtetasve të saj

dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Shqipëria nuk do të jenë të zotëruara me shumicë ose nën kontrollin efektivt nga Shtetet Anëtare të Komunitetit Europian ose shtetasit e tyre.

(b) Gjatë periudhës së dytë të përkohshme:

- i. Transportuesit ajrorë të Komunitetit dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Shqipëria do të lejohen të ushtrojnë të drejtat e trafikut të parashikuara në paragrafin (1) (a) (i). ;
  - ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara të trafikut midis pikave në Shqipëri dhe Palëve të tjera të Asociuara dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga një avion në një avion tjetër, me kusht që fluturimi të jetë pjesë e një shërbimi që shërben si një pikë në një Shtet Anëtar të Komunitetit Europian;
  - iii. Transportuesit ajrorë te licensuar nga Shqipëria do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Shtete të ndryshme Anëtare të Komunitetit Evropian, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që i shërben një pike në Shqipëri.
- (2) Për qëllime të këtij Neni, "transportuesit ajrorë të komunitetit" nënkuftojnë një transportues ajror të licensuar nga një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian, Norvegjia apo Islanda.
- (3) Nenet 7 dhe 8 të Marrëveshjes Kryesore nuk do të vihen në zbatim deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme, pa cënuar detyrimin që ka Shqipëria dhe Komuniteti për lëshimin e liçensave operative në përputhje me aktet e specifikuara në Shtojcën I, përkatësisht, ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre, si dhe ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shqipërisë apo shtetasve të saj në përfundimin e periudhës së parë të përkohshme.

Neni 4

Siguria e aviacionit

- (1) Në fund të periudhës së parë të përkohshme, Shqipëria do të përfshihet si vëzhguese në punën e Agjencisë Europiane të Sigurisë së Aviacionit.
- (2) Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, Komiteti i Përbashkët i ngritur në përputhje me Nenin 18 të Marrëveshjes Kryesore do të përcaktojë statutin dhe kushtet e sakta për pjesëmarrjen e Shqipërisë në Agjensinë Europiane të Sigurisë së Aviacionit.
- (3) Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Shqipëria, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë

për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Neni 5

Siguria e aviacionit

- (1) Në fillim të periudhës së dytë të përkohshme, pjesa konfidenciale e legjisacionit të sigurisë si parashikohet në Shtojcën I, do t'i vihet në dispozicion autoritetit përkatës të Shqipërisë.
- (2) Nëse deri në fund të periudhës së përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Shqipëria, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Protokoll II

Marrëveshje të përkohshme ndërmjet Komunitetit Evropian dhe Shteteve Anëtare të tij nga njëra anë dhe Bosnje- Hercegovinës nga ana tjetër

Neni 1 – Periudhat e përkohshme

- (1) Periudha e parë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2(1) të këtij Protokolli të janë përbushur nga Bosnje- Hercegovina, siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Evropian.
- (2) Periudha e dytë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga fundi i periudhës së parë të përkohshme deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2 (2) të këtij Protokolli të janë përbushur nga Bosnje- Hercegovina, siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Evropian.

Neni 2

Kushtet në lidhje me tranzpcionin

1. Në fund të periudhës së parë të përkohshme, Bosnje- Hercegovina do të
  - i. jetë anëtare e Autoriteteve të Përbashkëta të Aviacionit dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjisacionin mbi sigurinë e aviacionit, të parashikuar në Shtojcën I,
  - ii. zbatojë Dokumentin 30 ECAC dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjisacionin mbi sigurinë e aviacionit, të parashikuar në Shtojcën I;

iii zbatojë Rregulloren (EEC) Nr 3925/91 (mbi eliminimin e kontolleve të zbatueshmë në kabinë dhe në vëndin e mbajtjes së bagazheve) , Rregulloren (EEC) Nr 2409/92 (mbi tarifat dhe vlerat për shërbimet ajrore) , Direktivën 94/56/EC (mbi hetimin e aksidenteve), Direktivën 96/67/EC, (mbi trajtimin në tokë), Rregulloren (EC) Nr 2027/97 (mbi përgjegjësinë e transportuesve ajrorë në rast aksidentesh) , Direktivën Nr 2003/42/EC (mbi raportimin e ngjarjeve) , Rregulloren (EC) Nr 261/2004 (mbi bordingun e mohuar) , Direktivën 2000/79/EC (mbi orarin e punës në aviacionin civil) dhe Direktivën 2003/88/EC (mbi orarin e punës) , siç është parashikuar në Shtojcën I;

iv Ratifikojë Konventën për Unifikimin e Disa Rregullave për Transportin Ndérkombëtar me Rrugë Ajrore (Konventa e Montrealit) ;

v Ketë bërë progres të mjaftueshëm në zbatimin e rregullave mbi ndihmën shtetërore dhe konkurrencën e përfshirë në një Marrëveshje të referuar në Nenin 14 (1) të Marrëveshjes Kryesore ose në Shtojcën III të kësaj Marrëveshje, cilado që është e zbatueshme.

2. Nga fundi i periudhës së dytë të përkohshme, Bosnje- Hercegovina do të
  - i. Ndajë siguruesin e shërbimit të trafikut ajror dhe organin rregulator kombëtar, krijojë një organ mbikqyrës kombëtar për shërbimet e trafikut ajror, fillojë riorganizimin e hapësirës së saj ajrore në një bllok ose blloqe funksionale dhe zbatojë përdorimin fleksibël të hapësirës ajrore;
  - ii. Zbatojë këtë Marrëveshje, duke përfshirë të gjithë legjislacionin e paraqitur në Shtojcën I.

Neni 3

Marrëveshjet e përkohshme

(1) Pavarësisht nga Neni 1 (1) i Marrëveshjes Kryesore,

(a) Gjatë periudhës së parë të përkohshme:

i. Transportuesit ajrorë të komunitetit dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Bosnje- Hercegovina do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis çdo pike që gjendet në Bosnje- Hercegovinë dhe çdo pike të një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian;

ii. Transportuesit ajrorë të komunitetit nuk do të jenë të zotëruar me shumicë ose nën kontrollin efektiv të Bosnje- Hercegovinës ose shtetasve të saj dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Bosnje- Hercegovina nuk do të jenë të zotëruar me shumicë ose nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit European ose shtetasit e tyre.

(b) Gjatë periudhës së dytë të përkohshme:

i. Transportuesit ajrorë të Komunitetit dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Bosnje- Hercegovina do të lejohen të ushtrojnë të drejtat e trafikut, të parashikuara në paragrafin (1) (a) (i).;

ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara të trafikut midis pikave në Bosnje Hercegovinë dhe Palëve të tjera të Asociuara dhe do të lejohen të ndryshojnë në çdo pikë, nga një avion në një avion tjetër, me kusht që fluturimi të jetë pjesë e një shërbimi që shërben si një pikë në një Shtet Anëtar të Komunitetit European;

iii. Transportuesit ajrorë te liçensuar nga Bosnje- Hercegovina do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Shtete të ndryshme Anëtare të Komunitetit Evropian, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që i shërben një pike në Bosnje- Hercegovinë.

(2) Për qëllime të këtij Neni, "transportuesit ajrorë të komunitetit" nënkuptojnë një transportues ajror të liçensuar nga një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian, Norvegjia apo Islanda.

(3) Nenet 7 dhe 8 të Marrëveshjes Kryesore nuk do të vihen në zbatim deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme, pa cënuar detyrimin që ka Bosnje- Hercegovina dhe Komuniteti për lëshimin e liçensave operative në përputhje me aktet e specifikuara në Shtojcën I; përkatësisht ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre, si dhe ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shqipërisë apo shtetasve të saj në përfundimin e periudhës së parë të përkohshme.

Neni 4

Siguria e avacionit

1. Në fund të periudhës së parë të përkohshme, Bosnje- Hercegovina do të përfshihet si vëzhguese në punën e Agjencisë Europiane të Sigurisë së Avacionit.
2. Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, Komiteti i Përbashkët i ngritur në përputhje me Nenin 18 të Marrëveshjes Kryesore, do të përcaktojë statutin dhe kushtet e sakta për pjesëmarrjen e Bosnje-Hercegovinës në Agjensinë Europiane të Sigurisë së Avacionit.
3. Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të liçensuar nga Bosnje-Hercegovina, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shhangjen e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Neni 5

Siguria e avacionit

1. Në fillim të periudhës së dytë të përkohshme, pjesa konfidenciale e legjisacionit të sigurisë si parashikohet në Shtojcën I, do t'i vihet në dispozicion autoritetit appropriate të Bosnje- Hercegovinës.
2. Nëse deri në fund të periudhës së përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të liçensuar nga Bosnje- Hercegovina, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në

një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangjen e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Protokoll III

Marrëveshje të përkohshme ndërmjet Komunitetit Evropian dhe Shteteve Anëtare të KE-së nga njëra anë dhe Republikës së Bullgarisë nga ana tjetër

Neni 1

Periudha e përkohshme

1. Periudha e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2 të këtij Protokolli, të janë përbushur nga Republika e Bullgarisë, këtu e më poshtë referuar si "Bullgaria", siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Evropian, si dhe jo më vonë se koha e aderimit të Bullgarisë në Bashkimin Evropian.
2. Në rastin e Bullgarisë, referencat për "periudhën e dytë të përkohshme" të përshkruar në këtë Marrëveshje apo në Shtojcat e saj do të nënkuftojnë periudhën e përkohshme tëpërmendur në paragrafin 1.

Neni 2

Kushtet në lidhje me tranzicionin

Në fund të periudhës së përkohshme, kjo Marrëveshje do të vihet në zbatim nga Bullgaria, e cila do të përfshijë të gjithë legjislacionin e parashikuar në Shtojcën I siç është parashikuar dhe në Nenin 3 të Marrëveshjes Kryesore.

Neni 3

Marrëveshjet e përkohshme

- (1) Pavarësisht nga Neni 1 (1) i Marrëveshjes Kryesore,
Gjatë periudhës së përkohshme:
  - (i) Transportuesit ajrorë të komunitetit dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga Bullgaria do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis çdo pike që gjendet në Bullgari dhe çdo pike të një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian;
  - (ii) Transportuesit ajrorë të komunitetit do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun ndërmjet pikave në Bullgari dhe dhe Palëve të tjera të Asociuara, si dhe do të lejohen të ndryshojnë në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që i shërben një pike të një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian;
  - (iii) Transportuesit ajrorë te liçensuar nga Bullgaria do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Shtete të ndryshme Anëtare të Komunitetit Evropian, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që i shërben një pike në Bullgari.

(2) Për qëllime të këtij Neni, "transportuesit ajrorë të komunitetit" nënkuuptojnë një transportues ajror të licensuar nga një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian, Norvegjia apo Islanda.

(3) Nenet 7 dhe 8 të Marrëveshjes Kryesore nuk do të vihen në zbatim deri në përfundimin e periudhës së përkohshme, pa cënuar detyrimin që ka Bullgaria dhe Komuniteti për lëshimin e liçensave operative në përputhje me aktet e specifikuara në Shtojcën I; përkatësisht ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre, si dhe ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Bullgarisë apo shtetasve të saj në fillimin e periudhës së përkohshme.

Neni 4

Siguria e aviacionit

1. Në fund të periudhës së përkohshme, Komiteti i Përbashkët i ngritur në përputhje me Nenin 18 të Marrëveshjes Kryesore, do të përcaktojë statutin dhe kushtet e sakta për pjesëmarrjen e Bullgarisë në Agjensinë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit.
2. Nëse deri në përfundimin e periudhës së përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Bullgaria, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Neni 5 – Siguria e aviacionit

Nëse deri në fund të periudhës së përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Bullgaria, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Protokoll IV

Marrëveshje të përkohshme ndërmjet Komunitetit Evropian dhe Shteteve Anëtare të KE-së dhe Republikës së Kroacisë nga ana tjetër

Neni 1

Periudhat e përkohshme

1. Periudha e parë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshje deri në kohën kur të gjitha kushtet e

- (2) përcaktuara në Nenin 2 (1) të këtij Protokolli, të jenë përmbushur nga Republika e Serbise, siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga organi përkatës i Komunitetit Evropian.
- (3) Periudha e dytë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e përfundimit të periudhës së parë të përkohshme deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2 (2) të këtij Protokolli, të jenë përmbushur nga Republika e Serbise, siç është verifikuar nga një vlerësim i kryer nga organi përkatës i Komunitetit Evropian.

Neni 2

Kushtet në lidhje me tranzicionin

- (1) Në fund të periudhës së parë të përkohshme Republika e Serbise do të:
  - i. jetë anëtarë e plote e Autoriteteve të Përbashkëta të Aviacionit si dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjislacionin për sigurinë e avacionit siç është parashikuar në Shtojcën I;
  - ii. zbatojë Dokumentin 30 të ECAC, si dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjislacionin për sigurinë e avacionit siç është parashikuar në Shtojcën I;
  - iii. zbatojë Rregulloren (EEC) Nr 3925/91 (për eliminimin e kontrollove të zbatueshëm për kabinat dhe vendet e mbajtjes së bagazheve), Rregulloren (EEC) Nr 2409/92 (për pagesat dhe tarifat për shërbimin ajror), Udhëzimin 94/56/EC (për hetimin e aksidenteve), Udhëzimin 96/67/EC (për zbritjen në tokë), Rregulloren (EC) Nr 2027/97 (për përgjegjësinë e transportuesit ajror në rast aksidentesh), Udhëzimin 2003/42/EC (për vënien në dijeni në lidhje me ngjarjen), Rregulloren (EC) Nr 261/2004 (për uljen e mohuar), Udhëzimin 2000/79/EC (për kohën e punës në aviacionin civil) dhe Udhëzimin 2003/88/EC (për kohën e punës) siç është parashikuar dhe në Shtojcën I të kesaj Marrëveshje;
  - iv. ndajë siguruesin e shërbimit të trafikut ajror nga organi kombëtar rregulator për Republiken e Serbisë, të ngrejë një organ kombëtar mbikqyrës për shërbimet e trafikut ajror për Republiken e Serbisë, të rifillojë riorganizimin e hapësirës ajrore të Republike se Serbisë në një bllok apo blloqe funksionale, si dhe të vërë në përdorim në mënyrë fleksible hapësirën ajrore;
  - v. ratifikojë Konventën për Bashkimin e Disa Rregullave për Transportin Ndërkombëtar Ajror (Konventa e Montrealit);
  - vi. ketë bërë përparim të mjaftueshëm në zbatimin e rregullave për ndihmën dhe konkurencën e shteteve, të përfshira në një marrëveshje të përmendur në nenin 14 (1) të Marrëveshjes Kryesore ose në Shtojcën III të kësaj Marrëveshje, cilado prej tyre që është e zbatueshme.
- (2) Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, Republika e Serbise do të vërë në zbatim këtë Marrëveshje, duke përfshirë të gjithë legjislacionin e parashikuar në Shtojcën I.

Neni 3

Marrëveshjet e përkohshme

- (1) Pavarësish nga Neni 1 (1) i Marrëveshjes Kryesore,
- (a) Gjatë periudhës së parë të përkohshme,
- i. Transportuesit ajrorë të Komunitetit dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga Republika e Serbise do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis çdo pike në Republiken e Serbise dhe çdo pike të një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian.
  - ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit nuk do të zotërohen në masë të madhe apo të janë nën kontrollin efektiv të Republike se Serbisë apo shtetasve të tij dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga Republika e Serbise nuk do të zotërohen në masë të madhe apo të janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre.
- (b) Gjatë periudhës së dytë të përkohshme:
- i. Transportuesit ajrorë të komunitetit dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga Republika e Serbise do të lejohen të ushtrojnë të drejta për trafikun, të cilat janë parashikuar në paragrafin (1) (a) (i);
  - ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Republiken e Serbise dhe Palëve të Asociuara, si dhe to të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që është në shërbim të një pike në njëren nga Shtetet Anëtare të Komunitetit Evropian;
  - iii. Transportuesit ajrorë të liçensuar nga Republika e Serbise do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Shtete të ndryshme Anëtare të Komunitetit Evropian, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që është në shërbim të një pike të Republike se Serbise.
- (2) Për qëllime të këtij Neni, "transportuesit ajrorë të Komunitetit" do të nënkuqtojnë një transportues ajror të liçensuar nga një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian, Norvegjia apo Islanda.
- (3) Nenet 7 dhe 8 të Marrëveshjes Kryesore nuk do të vihen në zbatim deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme, pa cënuar detyrimin që ka Republika e Serbise dhe Komuniteti për lëshimin e liçensave operative në përputhje me aktet e specifikuara në Shtojcën I; përkatësisht ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre, si dhe ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Republike se Serbisë apo shtetasve të tij në përfundimin e periudhës së parë të përkohshme.

Neni 4

Siguria e aviacionit

- (1) Me fillimin e periudhës së parë të përkohshme, Republika e Serbisë do të angazhohet si vëzhguese për punën e Agjensisë Evropiane për Sigurinë e Avacionit.
- (2) Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, Komiteti i Përbashkët i ngritur në përputhje me Nenin 18 të Marrëveshjes Kryesore, do të përcaktojë statutin dhe kushtet e sakta për pjesëmarrjen e Republikës se Serbisë në Agjensinë Evropiane të Sigurisë së Avacionit.
- (3) Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Serbia, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Neni 5

Siguria e avacionit

- (1) Me fillimin e periudhës së dytë të përkohshme, pjesa konfidenciale e legjislacionit për sigurinë të parashikuar në Shtojcën I, do të vihet në dispozicion të autoritetit përkatës të Republikës se Serbisë.
- (2) Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Republika e Serbisë, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Protokoll VII

Marrëveshje të përkohshme ndërmjet Komunitetit Evropian dhe Shteteve Anëtare të KE-së nga njëra anë dhe Republikës se Malit te Zi nga ana tjetër

Neni 1

Periudhat e përkohshme

- (1) Periudha e parë e përkohshme do të ketë një kohë zgjatje nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2 (1) të këtij Protokolli, të janë përbushur nga Republika e Malit te Zi, siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga organi përkatës i Komunitetit Evropian.
- (2) Periudha e dytë e përkohshme do të ketë një kohë zgjatje nga dita e përfundimit të periudhës së parë të përkohshme deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2 (2) të këtij Protokolli, të janë përbushur nga Republika e Malit te Zi, siç është verifikuar nga një vlerësim i kryer nga organi përkatës i Komunitetit Evropian.

Neni 2

Kushtet në lidhje me tranzicionin

- (1) Në fund të periudhës së parë të përkohshme Republika e Malit te Zi do të:
- i. jetë anëtare e plote e Autoriteteteve të Përbashkëta të Aviacionit si dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjislacionin për sigurinë e aviacionit siç është parashikuar në Shtojcën I;
  - ii. zbatojë Dokumentin 30 të ECAC, si dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjislacionin për sigurinë e aviacionit siç është parashikuar në Shtojcën I;
  - iii. zbatojë Rregulloren (EEC) Nr 3925/91 (për eliminimin e kontrollove të zbatueshëm për kabinat dhe vendet e mbajtjes së bagazheve), Rregulloren (EEC) Nr 2409/92 (për pagesat dhe tarifat për shërbimin ajror), Udhëzimin 94/56/EC (për hetimin e aksidenteve), Udhëzimin 96/67/EC (për zbritjen në tokë), Rregulloren (EC) Nr 2027/97 (për përgjegjësinë e transportuesit ajror në rast aksidentesh), Udhëzimin 2003/42/EC (për vënien në dijeni në lidhje me ngjarjen), Rregulloren (EC) Nr 261/2004 (për uljen e mohuar), Udhëzimin 2000/79/EC (për kohën e punës në aviacionin civil) dhe Udhëzimin 2003/88/EC (për kohën e punës) siç është parashikuar dhe në Shtojcën I të kesaj Marrëveshje;
  - iv. ndajë siguruesin e shërbimit të trafikut ajror nga organi kombëtar rregulator për Republiken e Malit te Zi, të ngrëjë një organ kombëtar mbikqyrës për shërbimet e trafikut ajror për Republiken e Malit te Zi, të rifillojë riorganizimin e hapësirës ajrore të Republikeve se Malit te Zi në një bllok apo blloqe funksionale, si dhe të vërë në përdorim në mënyrë fleksible hapësirën ajrore;
  - v. ratifikojë Konventën për Bashkimin e Disa Rregullave për Transportin Ndërkombëtar Ajror (Konventa e Montrealit);
  - vi. ketë bërë përparim të mjaftueshëm në zbatimin e rregullave për ndihmën dhe konkurencën e shteteve, të përfshira në një marrëveshje të përmendur në nenin 14 (1) të Marrëveshjes Kryesore ose në Shtojcën III të kësaj Marrëveshje, cilado prej tyre që është e zbatueshme.
- 2) Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, Republika e Malit te Zi do të vërë në zbatim këtë Marrëveshje, duke përfshirë të gjithë legjislacionin e parashikuar në Shtojcën I.

Neni 3

Marrëveshjet e përkohshme

- (1) Pavarësisht nga Neni 1 (1) i Marrëveshjes Kryesore,
- (a) Gjatë periudhës së parë të përkohshme,
- i. Transportuesit ajrorë të Komunitetit dhe transportuesit ajrorë të licencuar nga Republika e Malit te Zi do të lejohen të ushtrojnë të drejtë të pakufizuara për trafikun midis çdo pike në Republiken e Malit te Zi dhe çdo pike të një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian.

ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit nuk do të zotërohen në masë të madhe apo të jenë nën kontrollin efektiv të Republikës se Malit te Zi apo shtetasve të tij dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Republika e Malit te Zi nuk do të zotërohen në masë të madhe apo të jenë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre.

(b) Gjatë periudhës së dytë të përkohshme:

- i. Transportuesit ajrorë të komunitetit dhe transportuesit ajrorë të licensuar nga Republika e Malit te Zi do të lejohen të ushtrojnë të drejtë për trafikun, të cilat janë parashikuar në paragrafin (1) (a) (i);
- ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit do të lejohen të ushtrojnë të drejtë të pakufizuara për trafikun midis pikave në Republikën e Malit te Zi dhe Palëve të Asociuara, si dhe to të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që është në shërbim të një pike në njërën nga Shtetet Anëtare të Komunitetit Evropian;
- iii. Transportuesit ajrorë të licensuar nga Republika e Malit te Zi do të lejohen të ushtrojnë të drejtë të pakufizuara për trafikun midis pikave në Shtete të ndryshme Anëtare të Komunitetit Evropian, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që është në shërbim të një pike të Republikës se Malit te Zi.

- (2) Për qëllime të këtij Neni, "transportuesit ajrorë të Komunitetit" do të nënkuqtojnë një transportues ajror të licensuar nga një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian, Norvegjia apo Islanda.
- (3) Nenet 7 dhe 8 të Marrëveshjes Kryesore nuk do të vihen në zbatim deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme, pa cënuar detyrimin që ka Republika e Malit te Zi dhe Komuniteti për lëshimin e licensave operative në përputhje me aktet e specifikuara në Shtojcën I; përkatësisht ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre, si dhe ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Republikës se Malit te Zi apo shtetasve të tij në përfundimin e periudhës së parë të përkohshme.

Neni 4

Siguria e avacionit

- (1) Me fillimin e periudhës së parë të përkohshme, Republika e Malit te Zi do të angazhohet si vëzhguese për punën e Agjensisë Evropiane për Sigurinë e Avacionit.
- (2) Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, Komiteti i Përbashkët i ngritur në përputhje me Nenin 18 të Marrëveshjes Kryesore, do të përcaktojë statutin dhe kushtet e sakta për pjesëmarrjen e Republikës se Malit te Zi në Agjensinë Evropiane të Sigurisë së Avacionit.

(3) Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Republika e Malit te Zi, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Neni 5

Siguria e aviacionit

- (1) Me fillimin e periudhës së dytë të përkohshme, pjesa konfidenciale e legjislacionit për sigurinë të parashikuar në Shtojcën I, do të vihet në dispozicion të autoritetit përkatës të Republikës se Malit te Zi.
- (2) Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga Republika e Malit te Zi, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Protokoll VIII

Marrëveshje të përkohshme ndërmjet Komunitetit Evropian dhe Shteteve Anëtare të KE-së nga njëra anë dhe Rumanisë nga ana tjetër

Neni 1

Periudha e përkohshme

- (1) Periudha e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 2 të këtij Protokolli, të janë përbushur nga Rumania, siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Evropian.
- (2) Në rastin e Rumanisë, referencat për "periudhën e dytë të përkohshme" të përshkruar në këtë Marrëveshje apo në Shtojcat e saj do të nënkuptojnë periudhën e përkohshme përmendur në paragrin 1.

Neni 2

Kushtet në lidhje me tranzpcionin

Në fund të periudhës së përkohshme, Rumania do të vëré në zbatim këtë Marrëveshje duke përfshirë të gjithë legjislacionin e parashikuar në Shtojcën I.

Neni 3

Marrëveshjet e përkohshme

- (1) Pavarësisht nga Neni 1 (1) i Marrëveshjes Kryesore, Gjatë periudhës së përkohshme,

- i. Transportuesit ajrorë të Komunitetit dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga Rumania do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis çdo pike në Rumani dhe çdo pike në një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian.
  - ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Rumani dhe Palëve të Asociuara, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që është në shërbim të një pike në njérën nga Shtetet Anëtare të Komunitetit Evropian;
  - iii. Transportuesit ajrorë të liçensuar nga Rumania do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Shtete të ndryshme Anëtare të Komunitetit Evropian, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që është në shërbim të një pike të Rumanisë.
- (2) Për qëllime të këtij Neni, "transportuesit ajrorë të Komunitetit" do të nënkuptojnë një transportues ajror të liçensuar nga një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian, Norvegjia apo Islanda.
- (3) Nenet 7 dhe 8 të Marrëveshjes Kryesore nuk do të vihen në zbatim deri në përfundimin e periudhës së përkohshme, pa cënuar detyrimin që ka Rumania dhe Komuniteti për lëshimin e liçensave operative në përputhje me aktet e specifikuara në Shtojcën I; përkatësisht ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre, si dhe ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Rumanisë apo shtetasve të saj në fillimin e periudhës së përkohshme.

Neni 4

Siguria e avacionit

1. Në fund të periudhës së përkohshme, Komiteti i Përbashkët i ngritur në përputhje me Nenin 18 të Marrëveshjes Kryesore, do të përcaktojë statutin dhe kushtet e sakta për pjesëmarrjen e Rumanisë në Agjensinë Evropiane të Sigurisë së Avacionit.
2. Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të liçensuar nga Rumania, të bëhet objekt i një vlerësimi të vecantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të kryhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Neni 5

Siguria e avacionit

Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licencuar nga Rumania, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të kryhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangjen e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Protokoll IX

Marrëveshje të përkohshme ndërmjet Komunitetit Evropian dhe Shteteve Anëtare të KE-së nga njëra anë dhe Administratës së Përkohshme të Kombeve të Bashkuara nga ana tjetër

Neni 1

Kompetencat eUNMIK-ut

Dispozitat e këtij Protokolli nuk kanë cënojnë kompetencat e UNMIK-ut, të cilat burojnë nga Rezoluta 1244 e Këshillit të Sigurisë së Kombeve të Bashkuara e datës 10 qershor, 1999.

Neni 2

Periudhat e përkohshme

- (1) Periudha e parë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshje deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 3 (1) të këtij Protokolli, të janë përbushur nga Administrata e Përkohshme e Kombeve të Bashkuara në Kosovë, këtu e më poshtë e referuar si "UNMIK", siç është verifikuar dhe nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Evropian.
- (2) Periudha e dytë e përkohshme do të ketë një kohëzgjatje nga dita e përfundimit të periudhës së parë të përkohshme deri në kohën kur të gjitha kushtet e përcaktuara në Nenin 3 (2) të këtij Protokolli, të janë përbushur nga UNMIK, siç është verifikuar nga një vlerësim i kryer nga Komuniteti Evropian.

Neni 3

Kushtet në lidhje me tranzicionin

- (1) Në fund të periudhës së parë të përkohshme UNMIK do të:
  - i. zbatojë, pa cënuar statutin e saj aktual, i cili është në përputhje me ligjin ndërkombëtar, Kërkzesat e Përbashkëta të Aviacionit të miratuara nga Autoritetet e Përbashkëta të Aviacionit dhe do të përpinqet të zbatojë të gjithë legjispcionin për sigurinë e avionit siç është parashikuar në Shtojcën I;
  - ii. zbatojë Dokumentin 30 të ECAC, si dhe do të përpinqet të zbatojnë të gjithë legjispcionin për sigurinë e avionit siç është parashikuar në Shtojcën I;

- iii. zbatojë Rregulloren (EEC) Nr 3925/91 (për eliminimin e kontrollove të zbatueshme për kabinet dhe vendet e mbajtjes së bagazheve), Rregulloren (EEC) Nr 2409/92 (për pagesat dhe tarifat për shërbimin ajror) , Udhëzimin 94/56/EC (për hetimin e aksidenteve) , Rregulloren (EC) Nr 2027/97 (për përgjegjësinë e transportuesit ajror në rast aksidentesh) , Udhëzimin 2003/42/EC (për vënien në dijeni në lidhje me ngjarjen) , Rregulloren (EC) Nr 261/2004 (për uljen e mohuar) , Udhëzimin 2000/79/EC (për kohën e punës në avionin civil) dhe Udhëzimin 2003/88/EC (për kohën e punës) siç është parashikuar dhe në Shtojcën I;
  - iv. ndajë siguruesin e shërbimit të trafikut ajror nga organi rregulator, të ngrejë apo caktojë një organ mbikqyrës për shërbimet e trafikut ajror;
  - v. vëré në zbatim në praktikë Konventën për Bashkimin e Disa Rregullave për Transportin Ndërkombëtar Ajror (Konventa e Montrealit) ;
  - vi. ketë bërë përparim të mjaftueshëm në zbatimin e rregullave për ndihmën dhe konkurencën e shteteve, të përfshira në një marrëveshje të përmendur në nenin 14 (1) të Marrëveshjes Kryesore ose në Shtojcën III, cilado prej tyre që është e zbatueshme.
- (2) Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, UNMIK do të vëré në zbatim këtë Marrëveshje, duke përfshirë të gjithë legjisacionin e parashikuar në Shtojcën I.

Neni 4

Marrëveshjet e përkohshme

- (1) Pavarësisht nga Neni 1 (1) i Marrëveshjes Kryesore,
  - (a) Gjatë periudhës së parë të përkohshme,
    - i. Transportuesit ajrorë të Komunitetit dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga UNMIK do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis çdo pike në UNMIK dhe çdo pike në një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian.
    - ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit nuk do të zotërohen në masë të madhe apo të jenë nën kontrollin efektiv të UNMIK-ut apo banorëve të Kosovës dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga UNMIK nuk do të zotërohen në masë të madhe apo të jenë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre.
  - (4) Gjatë periudhës së dytë të përkohshme:
    - i. Transportuesit ajrorë të komunitetit dhe transportuesit ajrorë të liçensuar nga UNMIK do të lejohen të ushtrojnë të drejta për trafikun, të cilat janë parashikuar në paragrafin (1) (a) (i) ;
    - ii. Transportuesit ajrorë të Komunitetit do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Kosovë dhe Palëve të Asociuara, si dhe to të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetrin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që është në shërbim të një pike në njërin nga Shtetet Anëtare të Komunitetit Evropian;

- iii. Transportuesit ajrorë të licensuar nga UNMIK do të lejohen të ushtrojnë të drejta të pakufizuara për trafikun midis pikave në Shtete të ndryshme Anëtare të Komunitetit Evropian, si dhe do të lejohen të ndryshojnë, në çdo pikë, nga njëri avion në tjetërin, me kusht që fluturimi të jetë një pjesë që shtë në shërbim të një pike të Kosovës.
- (2) Për qëllime të këtij Neni, "transportuesit ajrorë të Komunitetit" do të nënkuuptojnë një transportues ajror të licensuar nga një prej Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian, Norvegjia apo Islanda.
- (3) Nenet 7 dhe 8 të Marrëveshjes Kryesore nuk do të vihen në zbatim deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme, pa cënuar detyrimin që ka UNMIK dhe Komuniteti për lëshimin e licensave operative në përputhje me aktet e specifikuara në Shtojcën I; përkatësisht ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të Shteteve Anëtare të Komunitetit Evropian apo shtetasve të tyre, si dhe ndaj transportuesve, pjesa më e madhe e të cilëve zotërohen apo janë nën kontrollin efektiv të UNMIK-ut apo banorëve të Kosovës në përfundimin e periudhës së parë të përkohshme.

Neni 5

Konventa dhe marrëveshje ndërkombëtare

Statuti i veçantë i UNMIK-ut i hartuar në përputhje me ligjin ndërkombëtar, do të merret në konsideratë në rast se legjislacioni i përcaktuar në Shtojcën I parashikon detyrimin për t'u bërë pjesëmarrës në konventa apo marrëveshje ndërkombëtare.

Neni 6

Siguria e aviacionit

1. Me fillimin e periudhës së parë të përkohshme, UNMIK do të angazhohet si vëzhgues për punën e Agjensisë Evropiane për Sigurinë e Avacionit.
2. Në fund të periudhës së dytë të përkohshme, Komiteti i Përbashkët i ngritur në përputhje me Nenin 18 të Marrëveshjes Kryesore, do të përcaktojë statutin dhe kushtet e sakta për pjesëmarrjen e UNMIK-ut në Agjensinë Evropiane të Sigurisë së Avacionit.
3. Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga UNMIK, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangien e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.

Neni 7

Siguria e aviacionit

- (1) Me fillimin e periudhës së dytë të përkohshme, pjesa konfidenciale e legjislacionit për sigurinë, e parashikuar në Shtojcën I, do të vihet në dispozicion të autoritetit përkatës të UNMIK-ut
- (2) Nëse deri në përfundimin e periudhës së dytë të përkohshme identifikohen mungesa përsa i përket sigurisë, Komuniteti Evropian mund të kërkojë që leja për operimin në rrugë ajrore, nga apo brenda Komunitetit Evropian, të transportuesve ajrorë të licensuar nga UNMIK, të bëhet objekt i një vlerësimi të veçantë për sigurinë. Një vlerësim i tillë do të bëhet në një kohë shumë të shpejtë nga Komuniteti Evropian, me qëllim shmangjen e çdo vonese të paligjshme në ushtrimin e të drejtave të trafikut.